MINISTER[illegible]
DEPARTAM[illegible]

DOCUMENTE PRIVIND REPRIMAREA TERORISMULUI INTERNAȚIONAL

SERVICIUL EDITORIAL ȘI CINEMATOGRAFIC
— 1981 —

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

DOCUMENTE PRIVIND REPRIMAREA TERORISMULUI INTERNAȚIONAL

SERVICIUL EDITORIAL ȘI CINEMATOGRAFIC
1981

Culegere și introducere de NICOLAE TOMA

Coperta: ȘTEFAN DOBRESCU

„În ce privește problema terorismului în general, întotdeauna partidul nostru comunist, mișcarea noastră revoluționară au dezaprobat și condamnat actele de teroare, sub orice formă s-au manifestat. Terorismul nu poate constitui în nici o împrejurare o formă a luptei politice, indiferent de problemele care trebuie soluționate într-o țară sau alta, calea terorismului nu poate decît să complice și, pînă la urmă, să împiedice rezolvarea problemelor. Noi considerăm că fenomenul terorismului, care s-a manifestat și s-a accentuat în ultimii ani, trebuie dezaprobat și condamnat cu toată hotărîrea."

NICOLAE CEAUȘESCU

INTRODUCERE

Reunirea în prezenta culegere a unor documente și a convențiilor internaționale referitoare la reprimarea terorismului are menirea de a oferi cadrelor Ministerului de Interne un instrument pertinent pentru analiza fenomenului terorist.

De asemenea, această încercare urmărește să sublinieze rolul eforturilor conjugate ale statelor, ale instituțiilor specializate, îndeosebi ale Organizației Națiunilor Unite, în codificarea unui summum de norme și reguli operante în combaterea terorismului. Structurarea culegerii pe capitole, precedate de unele considerații, va ușura parcurgerea materialului.

1. — Poziția Președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a guvernului român în problema terorismului este clară și bine cunoscută atît în țară, cît și în străinătate. Poporul nostru, Partidul Comunist Român au dezaprobat și condamnat dintotdeauna actele de teroare sub orice formă s-au manifestat, considerînd că în nici o împrejurare terorismul nu poate constitui o formă a luptei politice. Indiferent de problemele ce trebuie soluționate într-o țară sau alta, calea terorismului nu poate decît să complice și, pînă la urmă, să împiedice rezolvarea lor. „Lupta de clasă — *arată tovarășul Nicolae Ceaușescu* — nu poate fi în nici un fel înlocuită cu acțiuni de teroare individuală. Numai unirea conștientă a maselor muncitoare, a forțelor înaintate ale societății, a popoarelor, desfășurarea unei largi activități de masă, sub diferite forme, pot asigura soluționarea justă a problemelor sociale, apărarea democrației, a drepturilor și libertăților cetățenești, triumful luptei de eliberare națională, al luptei re-

voluționare pentru progres și o viață mai bună, pentru transformarea revoluționară, socialistă a lumii, pentru pace pe planeta noastră".

Subliniind importanța unei analize temeinice a vieții internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta : „... este necesar să se acționeze, în același timp, și pe linia desfășurării unei activități de lămurire politică și ideologică, astfel încît să se înlăture și pe această cale orice bază ce ar putea genera acest fenomen, care, în nici un fel, nu corespunde intereselor nici unui popor, și cu atît mai mult intereselor dezvoltării democratice și socialiste".

„În analiza terorismului internațional — se menționează în poziția guvernului Republicii Socialiste România față de această problemă — trebuie să se pornească de la distincția fundamentală și netă care există între lupta de eliberare națională, pe de o parte, și actele de terorism internațional, pe de altă parte".

Lupta de eliberare și emancipare națională este legitimă și legală, desfășurîndu-se în concordanță cu aspirațiile profunde ale popoarelor și cu principiile dreptului internațional contemporan, cuprinse în Carta O.N.U. și într-un mare număr de rezoluții ale organizațiilor internaționale.

Poporul român sprijină cu hotărîre, după cum este cunoscut, lupta pentru eliberare a popoarelor, pentru independența și suveranitatea lor națională. Fiind ea însăși supusă dominației și exploatării externe timp de secole, România, astăzi țară socialistă aflată în plin proces de dezvoltare economico-socială, cunoaște prețul scump care trebuie plătit pentru atingerea acestor valori politice fundamentale. România înțelege în mod profund aspirația spre eliberare a popoarelor aflate sub dominație străină, este solidară cu lupta lor, acordîndu-le ajutor politic și material, așa cum o cer o serie de rezoluții ale Adunării Generale a O.N.U. Țara noastră consideră că libertatea și suveranitatea națională se află la baza tuturor libertăților individuale, a prosperității economice și a emancipării spirituale a unui popor.

Imperialismul și colonialismul, a căror esență este dominația economică și politică a altor popoare, încearcă să suprime lupta de eliberare națională, generează opoziția hotărîtă și înverșunată a popoarelor, adversități și învrăjbire în relațiile internaționale, alimentează neîncrederea și suspiciunea între state.

Examinarea terorismului internațional, așa cum menționează în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu poate fi întreprinsă fără a se analiza cauzele acestui fenomen, pentru a se acționa în direcția înlăturării lor.

În lumea contemporană continuă să se manifeste fenomene de negare a dreptului sacru al popoarelor la autodeterminare, de reprimare brutală a aspirațiilor legitime la libertate și independență ale acestor popoare aflate sub dominație colonială și să se mențină surse de conflict și tensiune în relațiile dintre state, care generează acte teroriste. De asemenea, amplificarea terorismului în perioada actuală este și o expresie a crizei și decadenței societății capitaliste, a incapacității sale de a soluționa problemele complexe sociale și naționale cu care se confruntă această orînduire. Împotriva acestor cauze profunde trebuie să se lupte cu toată hotărîrea de către comunitatea internațională.

Potrivit poziției României, pentru înlăturarea cauzelor profunde ale terorismului internațional, trebuie luate o seamă de măsuri concrete privind :

— instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale pentru a se renunța cu desăvîrșire la forță și dictat în viața internațională, la amestecul în treburile interne ale altor state, la politica sferelor de influență, la hegemonie și a se pune capăt cu hotărîre dominației imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, promovîndu-se respectul independenței și suveranității naționale, colaborarea egală, reciproc avantajoasă între state ;

— lichidarea subdezvoltării, a fenomenelor de mizerie, foamete și incultură (la care sînt condamnate numeroase popoare), prin sprijinirea economică a țărilor subdezvoltate ;

— soluționarea prin mijloace pașnice a problemelor litigioase dintre state și lichidarea tuturor focarelor de conflicte internaționale existente.

În concepția țării noastre, eficienta măsurilor de reprimare a terorismului va crește prin :

— incriminarea terorismului internațional în legislațiile naționale ale tuturor statelor, în așa fel încît în orice stat s-ar comite un act de terorism sau s-ar refugia autorul, acesta să nu poată scăpa urmăririi și sancțiunii penale ;

— asigurarea participării unui număr cît mai mare de state la convențiile multilaterale existente referitoare la combaterea unor manifestări ale terorismului internațional ;

— încurajarea încheierii unor convenții regionale sau bilaterale pentru combaterea actelor de terorism, mai ales în zonele ori în domeniile în care asemenea acte sînt mai frecvente;

— încheierea unei convenții internaționale multilaterale privind fenomenul terorismului în ansamblul său, atît sub aspectul faptelor, cît și al persoanelor, la care să devină membre cît mai multe state. Trebuie însă să se aibă în vedere că o convenție elaborată în grabă, fără a se ține seama de pozițiile tuturor statelor și fără a se ajunge la o definiție științifică, unanim acceptată a terorismului, riscă să nu aibă eficiența scontată în viața internațională, așa cum s-a întîmplat cu Convenția de la Geneva, din 1937, pentru prevenirea și reprimarea terorismului, adoptată sub auspiciile Ligii Națiunilor.

2. — Pornind de la contribuția pe care o aduce aviația civilă internațională la asigurarea și menținerea unui climat de înțelegere și cooperare între popoare, statele sînt interesate ca desfășurarea transporturilor aeriene de pasageri și mărfuri să se realizeze în condiții de deplină securitate. Acest deziderat este înscris în Convenția privind aviația civilă internațională și constituie, totodată, o preocupare permanentă a organismelor internaționale specializate.

Problematica securității transporturilor aeriene internaționale a căpătat o nouă dimensiune în ultima perioadă, ca urmare a amplificării terorismului internațional. Nu de puține ori ținta atacurilor teroriste au constituit-o aeronavele, pasagerii acestora sau instalațiile aeroportuare, iar actele respective au avut ca efect mari pierderi umane și distrugeri materiale.

Cooperarea statelor în domeniul realizării deplinei securități a traficului aerian internațional de pasageri și mărfuri a fost stimulată de dezbaterile și rezoluțiile adoptate de Organizația Națiunilor Unite. Astfel, îngrijorarea comunității internaționale față de creșterea și periculozitatea actelor de violență îndreptate împotriva aviației civile a constituit subiect de discuție la cea de-a XXIV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. În Rezoluția 2551 din 12 decembrie 1969, intitulată „Devierea forțată a aeronavelor civile în zbor“, Adunarea Generală adresează un apel tuturor statelor pentru a lua măsurile necesare ca legislațiile lor naționale să cuprindă prevederi eficiente împotriva oricăror forme de intervenție ilegală, de capturare a aeronavelor civile în zbor și recunoaște necesitatea cooperării între state în interesul securității traficului aviatic internațional. Se recomandă amplificarea eforturilor Organizației Aviației Civile Internaționale (O.A.C.I.), în vederea pregătirii și adoptării de convenții internaționale care să prevadă măsuri adecvate pentru urmărirea și pedepsirea celor vinovați de comiterea unor asemenea infracțiuni.

De asemenea, Rezoluția 2645, adoptată la 30 noiembrie 1970 la cea de-a XXV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., condamnă fără nici o excepție toate actele de deturnare a aeronavelor și acțiunile ilicite comise în sfera traficului aerian internațional, care pot fi îndreptate împotriva pasagerilor, a echipajului sau aeronavelor angajate în efectuarea unui serviciu aerian, precum și împotriva facilităților de navigație aeriană ori a mijloacelor de comunicație folosite în transportul aerian. Rezoluția cuprinde invitația solemnă adresată statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a preveni actele de violență îndreptate împotriva aviației civile și a coopera în urmărirea și pedepsirea persoanelor implicate în săvîrșirea lor.

În același spirit, Consiliul de Securitate, prin Rezoluția 286 din 9 septembrie 1970, condamnă actele de violență care periclitează securitatea transporturilor aviației civile internaționale.

Procesul de codificare a unor norme de drept internațional în materie este materializat prin 3 convenții încheiate pînă în prezent, menite să contribuie la securitatea aviației civile internaționale, astfel:

— Convenția referitoare la infracțiuni și la anumite alte acte săvîrșite la bordul aeronavelor, încheiată la Tokio la 14 septembrie 1963;

— Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970;

— Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, încheiată la Montreal la 23 septembrie 1971.

Republica Socialistă România a aderat la aceste convenții, cu menționarea în instrumentele de aderare că țara noastră nu se consideră legată de prevederile din convenții ca diferendele dintre părți să fie supuse în mod obligatoriu spre soluționare Curții Internaționale de Justiție și cu precizarea că acestea pot intra sub jurisdicția Curții Internaționale de Justiție, numai cu consimțămîntul părților în litigiu, pentru fiecare caz în parte.

Pentru a desprinde atît valoarea teoretică, cît și cea practică a acestor instrumente juridice, vom proceda la succinta lor prezentare.

Convenția de la Tokio are drept cîmp de aplicare infracțiunile și actele care, constituind sau nu infracțiuni, pot compromite sau compromit securitatea aeronavei, a persoanelor ori a bunurilor, ordinea și disciplina la bord. În acest context se definește capturarea de aeronave ca fiind acțiunea unei persoane de la bord care, în mod ilicit și prin violență sau prin amenințare cu violența, impiedică exploatarea unei aeronave în zbor, a pus stăpînire pe aceasta sau a exercitat în alt mod controlul asupra ei.

Convenția prevede obligațiile statului de înmatriculare a aeronavei la bordul căreia s-a produs o infracțiune de genul celei arătate mai sus, ale statului pe teritoriul căruia aterizează aeronava respectivă, ale celui de origine a persoanei care a săvîrșit o infracțiune să adopte măsuri jurisdicționale. Deși convenția nu prevede nici o sancțiune penală, obligă statele să redea controlul aeronavei capturate comandantului său legitim, să restituie aeronava și încărcătura. Orice stat contractant pe teritoriul căruia va ateriza o astfel de aeronavă trebuie să permită pasagerilor și echipajului să-și continue călătoria de îndată ce va fi posibil. Statele parte la convenție au îndatorirea de a reține infractorul și a-l supune unei anchete preliminare, înștiințînd statul de înmatriculare a aeronavei sau pe un altul interesat despre concluziile cercetării și dacă intenționează să-și exercite competența de jurisdicție.

Convenția explică că o aeronavă este considerată în zbor din momentul folosirii forței motrice pentru decolare pînă în cel în care aterizarea a luat sfîrșit. De asemenea, se precizează că infracțiunile săvîrșite la bordul unor aeronave sînt considerate, în scopul extrădării, ca fiind săvîrșite atît la locul comiterii lor, cît și pe teritoriul statului de înmatriculare a acestora. Se adaugă că nici o prevedere a convenției nu trebuie interpretată în sensul de a crea o obligație de a se acorda extrădarea. Obligațiile de extrădare între statele contractante se stabilesc prin convenții bilaterale.

Unul dintre titlurile convenției este consacrat atribuțiilor comandantului de aeronavă și ale echipajului în situația cînd s-a produs o infracțiune de genul celei arătate. Pe lîngă măsura constrîngerii pe care comandantul de aeronavă o poate realiza cu ajutorul celorlalți membri ai echipajului și chiar al pasagerilor asupra persoanei infractoare, el va trebui ca, înainte de a ateriza cu o persoană la bord supusă unei asemenea măsuri, pe teritoriul unui stat, să informeze autoritățile acestuia. Debarcarea persoanei autoare prezumtivă a infracțiunii pe teritoriul unui stat va fi însoțită de informarea autorităților acestuia asupra măsurii respective și despre motivele care au justificat-o, precum și de elemente de probă, care, potrivit legii statului de înmatriculare a aeronavei, sînt în mod legitim în posesia comandantului de aeronavă.

Convenția de la Haga, încheiată în cadrul Conferinței internaționale de drept aerian, convocată în acest scop din inițiativa Organizației Aviației Civile Internaționale, definește elementele infracțiunii de capturare ilicită a aeronavelor civile pe care orice stat contractant se obligă să o reprime prin pedepse severe.

În textul convenției se redefinește noțiunea de aeronavă în zbor. Astfel, o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care, fiind terminată îmbarcarea, toate ușile exterioare ale acelei aeronave au fost închise și pînă în momentul în care una dintre ele este deschisă în vederea debarcării. În caz de aterizare forțată, zborul se consideră ca fiind continuat pînă în momentul cînd autoritatea competentă ia în primire aeronava, precum și persoanele și bunurile de la bord.

Se face mențiunea că această convenție nu se aplică aeronavelor utilizate în scopuri militare, de vamă sau de poliție.

Prin Convenția de la Haga, statele contractante își asumă obligația de a lua măsurile necesare pentru a stabili competența lor jurisdicțională în ceea ce privește infracțiunea de capturare ilicită a aeronavelor, precum și orice act de violență împotriva pasagerilor sau echipajelor, în legătură directă cu infracțiunea, și de a proceda imediat la anchete preliminare pentru stabilirea faptelor. Totodată, statele contractante se angajează să-și acorde asistența juridică cea mai largă în vederea pedepsirii infractorilor, să ia toate măsurile pentru a menține sau restitui controlul aeronavei comandantului ei legitim, să înlesnească pasagerilor și echipajului, cît mai grabnic cu putință, continuarea călătoriei și să restituie fără întîrziere aeronava și încărcătura sa celor care au dreptul să le dețină.

Capturarea ilicită a aeronavelor constituie infracțiunea care impune, în toate cazurile, extrădarea autorilor între statele contractante, în condițiile tratatelor bilaterale încheiate în acest sens sau, în lipsa acestora, în baza normelor dreptului intern. În acest cadru, se stipulează că statul care condiționează extrădarea de existența unui tratat bilateral are lati-

tudinea, în lipsa lui, să considere Convenția de la Haga bază juridică a unei asemenea acțiuni.

Convenția de la Montreal cuprinde o sferă mai largă a actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, care se cer a fi reprimate, prevederile ei referindu-se la cele săvîrșite cu intenție asupra aeronavelor aflate în zbor, cît și la sol, în perioada de pregătire a zborului, precum și asupra instalațiilor sau serviciilor de navigație aeriană de pe sol, de natură a pune în pericol securitatea acestora.

Prin Convenția de la Montreal sînt incriminate: actele de violență săvîrșite împotriva unei persoane aflate la bordul unei aeronave în zbor, dacă prin acestea se pune în pericol securitatea aeronavei; distrugerea sau deteriorarea unei aeronave în serviciu; plasarea la bordul aeronavei în serviciu, prin orice mijloc, a unor dispozitive sau substanțe apte să o distrugă sau să o deterioreze; distrugerea, deteriorarea sau perturbarea funcționării unor instalații sau servicii de navigație aeriană, dacă vreunul dintre aceste acte este de natură să pună în pericol securitatea aeronavelor în zbor; comunicarea unor informații false prin care se pune în pericol securitatea unei aeronave în zbor.

Se explică în textul convenției că o aeronavă se află în serviciu din momentul în care personalul de la sol sau echipajul începe să o pregătească în vederea unui anumit zbor pînă la expirarea unui termen de 24 de ore după orice aterizare.

Convenția cuprinde angajamentul statelor de a sancționa cu pedepse severe infracțiunile enumerate, de a stabili competența lor jurisdicțională și a proceda imediat la anchete preliminare în vederea stabilirii faptelor, precum și de a lua toate măsurile pentru a înlesni călătorilor și echipajului continuarea călătoriei cît mai curînd posibil, restituind fără întîrziere aeronava și încărcătura sa celor ce au dreptul să le dețină.

Forța convenției este asigurată și prin aceea că infracțiunile îndreptate contra securității aviației civile sînt de jure socotite ca fiind caz de extrădare în orice tratat de extrădare încheiat între statele contractante. Lipsa unor asemenea tratate poate fi suplinită de convenție, considerată ca temei juridic al extrădării în ceea ce privește infracțiunile enumerate, extrădarea fiind supusă celorlalte condiții prevăzute de dreptul statului căruia i-a fost adresată cererea în acest sens.

Prin ansamblul prevederilor, convențiile de la Tokio, Haga și Montreal oferă un cadru favorabil cooperării internaționale eficace în domeniul prevenirii și combaterii diverselor acte de intervenție ilicită în activitatea aviației civile, fără a se aduce atingere prerogativelor suverane ale statelor contractante.

3. — Creșterea numărului de acte teroriste și influența nefastă a acestora asupra climatului internațional au condus la înscrierea pe ordinea de zi a celei de-a XXVII-a sesiuni a Adunării Generale, la propunerea Secretarului general al O.N.U., a punctului intitulat „Măsuri privind prevenirea terorismului și a altor forme de violență, care pun în pericol sau distrug vieți umane sau compromit libertățile fundamentale".

Dezbaterile din forumul organizației mondiale s-au finalizat prin adoptarea în cadrul celei de-a 2114-a ședințe plenare a Adunării Generale, din 18 decembrie 1972, a rezoluției 3034 (XXVII) intitulată „Măsuri vizînd prevenirea terorismului internațional care pune în pericol sau nimicește vieți omenești inocente, ori compromite libertățile fundamentale ale omului; studierea cauzelor subiacente ale formelor terorismului și actelor de violență ce își au originea în decepții, subjugare și desperare și care îndeamnă anumite persoane să sacrifice vieți omenești, inclusiv pe a lor, pentru a încerca să aducă comunității schimbări radicale".

Rezoluția 3034 atrage atenția asupra necesității elaborării unor măsuri adecvate pentru combaterea terorismului, pe baza unui studiu asupra cauzelor subiacente, hotărînd crearea, în acest scop, a unui Comitet special asupra terorismului internațional. De asemenea, statele sînt invitate să ia toate măsurile corespunzătoare la nivel național, în vederea eliminării acestui fenomen.

Semnificația și importanța rezoluției 3034 rezidă în aceea că invită la discutarea problematicii terorismului internațional pe baze științifice, pornind de la analiza și lupta împotriva cauzelor profunde și reale ale acestuia. În același timp, se desprinde concluzia necesității de a se adopta măsuri de prevenire, întrucît acțiunile profilactice trebuie avute în vedere tot atît de mult ca și cele represive.

În prima perioadă după creare, activitatea Comitetului special a fost insuficient de fructuoasă, dar în urma rezoluției 31/102 din 15 decembrie 1976, acest organism și-a reluat lucrările, încercînd armonizarea punctelor de vedere exprimate de state asupra aspectelor complexe care țin de terorismul internațional. Constituie un cîștig faptul că tot mai multe opinii converg spre distincția ce trebuie făcută între actele de tero-

rism — iar pentru reprimarea lor nu se admit nici un fel de rezerve — și exprimarea drepturilor inalienabile la autodeterminare și independență ale tuturor popoarelor supuse de regimuri colonialiste și rasiste, în special a luptei mișcărilor de eliberare națională, în conformitate cu țelurile și principiile Cartei și cu rezoluțiile pertinente ale Organizației Națiunilor Unite.

Raportul Comitetului special din 1977 reafirmă necesitatea continuării eforturilor pentru elaborarea unei definiții precise a actelor de terorism, analizarea aprofundată a cauzelor acestui fenomen îngrijorător și eliminarea lor prin măsuri practice, rod al unei largi cooperări internaționale.

La cea de-a XXXIV-a sesiune a Adunării Generale asistăm la încununarea eforturilor depuse timp de trei ani sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite, prin adoptarea în unanimitate a Convenției internaționale contra luării de ostatici.

Luînd în discuție propunerea reprezentantului Republicii Federale Germania — țară care resimțea din plin efectele dăunătoare ale actelor teroriste manifestate și prin sechestrări de persoane sau luări de ostatici — Adunarea Generală a Națiunilor Unite, la cea de-a XXXI-a sesiune, prin rezoluția 31/102 din 15 decembrie 1976, hotărăște constituirea unui Comitet special pentru elaborarea unei convenții internaționale contra luării de ostatici, compus din 35 state membre.

Activitatea desfășurată de organismul creat, prin sesiuni special ținute în 1977 la New York, în 1978 și 1979 la Geneva, este adusă la cunoștința Adunării Generale și consemnată prin rezoluțiile 32/148 din 16 decembrie 1977 și 33/19 din 29 noiembrie 1978, prin care se reînnoiește mandatul Comitetului special.

Textul convenției este definitivat în ședințe succesive ale Comisiei a 6-a și inclus pe agenda celei de-a XXXIX-a sesiuni a Adunării Generale.

Adunarea Generală, prin rezoluția 34/819 din 13 decembrie 1979, recomandă statelor pentru semnare Convenția internațională împotriva luării de ostatici.

În discuțiile ce au precedat definitivarea textului convenției, reprezentantul României a arătat că poziția țării noastre cu privire la luarea de ostatici este legată de concepția mai largă, afirmată cu claritate și în mai multe rînduri de președintele țării, și anume, respingerea deliberată a terorismului indiferent de forma sub care se manifestă. În intervențiile sale din cadrul Comisiei a 6-a, reprezentantul României și-a adus

contribuția la elaborarea textului convenției, la precizarea cu claritate a scopului acesteia, la delimitarea infracțiunii de luare de ostatici de celelalte acte specifice terorismului și la stabilirea cît mai clar cu putință a cîmpului de aplicare a convenției, făcînd-o susceptibilă de a întîmpina adeziunea statelor.

Prin Convenția internațională împotriva luării de ostatici se face un pas înainte pe linia elaborării unor instrumente de drept internațional prin care să se reprime fenomenul terorismului. Greutățile în definirea terorismului și combaterea actelor de această natură prin mijloacele dreptului pot fi învinse, dacă se procedează pas cu pas, prin încheierea de convenții de genul celei analizate.

Convenția împotriva luării de ostatici își stabilește cadrul la reprimarea luării de ostatici, forma periculoasă a terorismului contemporan. Art. 1 definește infracțiunea de luare de ostatici prin acțiunea persoanei care sechestrează o persoană (denumită „ostatic"), o deține cu forța și o amenință că o va omorî, o va răni sau va continua să o dețină pentru a constrînge o parte terță, și anume: un stat, o organizație internațională interguvernamentală, o persoană fizică sau juridică ori un grup de persoane să îndeplinească un act oarecare sau să se abțină de la el, ca o condiție explicită sau implicită a punerii în libertate a ostaticului. Cad sub incidența convenției intenția persoanei de a comite un act cu luare de ostatici, cît și complicitatea la intenția sau săvîrșirea unei asemenea infracțiuni.

Din art. 3 se degajă obligația statului parte la convenție, pe teritoriul căruia este reținut ostaticul de către infractor, de a lua toate măsurile pe care le consideră potrivite pentru a ușura situația ostaticului, îndeosebi pentru a-i asigura eliberarea, iar după eliberare, cînd se justifică, pentru a-i facilita plecarea.

Prevederea art. 4 și aplicarea ei va constitui un mijloc important în stăvilirea actelor care se soldează cu luare de ostatici. Statele semnatare ale convenției vor fi obligate să coopereze prin întreprinderea de măsuri eficiente pentru a interzice pe teritoriile lor activitățile ilegale ale indivizilor, ca și ale grupurilor și organizațiilor care pregătesc, încurajează și comit acte teroriste cu luări de ostatici. Pentru a contura mai clar sfera acestei obligații se cere reamintit că există grupuri și organizații de tip fascist, nazist și neofascist care săvîrșesc acte de terorism, inclusiv luări de ostatici, împotriva

cărora trebuie să se îndrepte instrumentele juridice aflate la îndemîna statelor.

Făptuitorii infracțiunilor care cad sub incidența Convenției împotriva luării de ostatici pot fi supuși jurisdicției penale a statului pe teritoriul căruia s-au produs oricare din faptele prevăzute în art. 1, ori extrădați și judecați de statul solicitant (a se vedea art. 5, 9 și 10).

Trebuie menționat că această convenție nu operează în cazul unor acte de luare de ostatici comise în cursul unor conflicte armate, așa cum sînt definite în Convențiile de la Geneva din 1949 și protocoalele adiționale, inclusiv în conflictele armate prevăzute în art. 1 paragraf 4 al Protocolului adițional I din 1977, prin care se legitimează lupta popoarelor împotriva dominației coloniale și ocupației străine, împotriva regimurilor rasiste, pentru exercitarea dreptului lor la autodeterminare consfințit în Carta Națiunilor Unite și în Declarația referitoare la principiile de drept internațional ale relațiilor prietenești și cooperării dintre state.

În condițiile cînd acte teroriste cu luare de ostatici au determinat unele state să intervină pe teritoriul altora cu unități specializate pentru a elibera ostaticii, cu acceptarea sau neacceptarea țărilor implicate, prevederile art. 14 au menirea de a obliga statele să nu întreprindă nici o acțiune în spiritul acestei convenții care ar putea duce la încălcarea independenței și suveranității oricărui alt stat, întrucît se încalcă prevederile Cartei Națiunilor Unite *.

Prin art. 15 se prevede că această convenție nu va afecta aplicarea tratatelor privind acordarea azilului, în vigoare la data adoptării convenției, între statele părți la acele tratate.

Cu acest prilej se impune a se arăta că azilul teritorial este rezervat de către un stat unui refugiat venit din exterior și despre care există motive serioase să se creadă că predarea sa statului de origine l-ar putea expune la o persecuție datorită rasei, religiei sau opiniilor sale politice. De asemenea, trebuie precizat că textele cele mai recente elaborate în cadrul

---

* Pentru a evidenția implicațiile pe care le determină acțiunea de salvare a unor ostatici deținuți de teroriști pe teritoriul unui stat de către forțe de intervenție ale unui alt stat reamintim următoarele cazuri:

În ziua de 27 iunie 1976 un grup comando format din 4 elemente (doi de origine arabă, un vest-german și o cetățeană vest-germană) a deturnat, imediat după decolarea de pe aeroportul din Atena, aeronava companiei „Air France", de pe ruta Tel Aviv — Atena — Paris, avînd la bord 257 persoane (respectiv, 245 pasageri și 12 membri ai echipajului).

După o escală de 6 ore pe aeroportul din Benghazi (Libia) unde teroriștii au eliberat dintre ostatici o cetățeană britanică suferindă, aeronava a fost îndreptată spre teritoriul Ugandei și a aterizat pe aeroportul Entebbe din apropierea capitalei ugandeze, Kampala.

Ostaticii au fost coborîți din aeronavă și ținuți apoi sub supravegherea teroriștilor — cărora li s-au mai alăturat alte elemente — în clădirea aeroportului.

În urma tratativelor purtate, conduse de președintele Ugandei, Idi Amin, cu participarea unui trimis special al guvernului francez și al ambasadorului Somaliei la Kampala — însărcinat de membrii comandoului să-i reprezinte la negocieri — aceștia din urmă au cerut eliberarea din închisori a 53 persoane deținute în: Israel — 40, R.F.G. — 6, Kenya — 5, Elveția — 1 și Franța — 1. Schimbul de ostatici și deținuți urma a se efectua pe aeroportul Entebbe în ziua de 1 iulie 1970, ora 12.

Compania „Air France" trebuia să asigure transportul celor puși în libertate la Entebbe.

În ziua de 30 iunie comandoul a eliberat un număr de 47 ostatici (copii, bătrîni și femei), iar în ziua de 1 iulie alți ostatici, care au fost transportați la Paris de aeronave speciale ale companiei „Air France". Au fost reținuți în continuare 105 ostatici (70 israelieni, 33 francezi, un apatrid și o suedeză).

Înainte de expirarea ultimatumului fixat de comando, ambasadorul francez a informat pe președintele Ugandei din acea perioadă că guvernul israelian ar fi de acord să elibereze o parte din cei 40 deținuți ceruți. Ca urmare, continuîndu-se tratativele cu grupul terorist, ultimatumul a fost prelungit pînă în ziua de 4 iulie, ora 11.

Paralel cu purtarea negocierilor, serviciul de informații israelian a organizat eliberarea prin forță a ostaticilor. În noaptea de 3/4 iulie, trei avioane militare de tip „Hercules" și un avion de pasageri „Boeing 747" au aterizat pe aeroportul Entebbe. Forțele israeliene au intrat în acțiune, reușind să elibereze ostaticii și să lichideze membrii comandoului.

În acțiunea de intervenție au fost uciși 3 ostatici, un ofițer israelian și mai mulți militari ugandezi, iar alte cca 50 persoane au fost rănite. De asemenea, forțele israeliene au distrus la sol 11 aparate cu reacție ugandeze de tip „Mig".

După circa 90 minute de la declanșarea acțiunii, avioanele israeliene, cu ostaticii eliberați la bord, au părăsit aeroportul Entebbe. Au aterizat în Kenya, unde s-au aprovizionat cu combustibil și au acordat ajutor medical răniților, după care s-au întors la bază, în Israel.

Președintele Ugandei a adresat un mesaj Conferinței la nivel înalt a statelor Organizației Unității Africane prin care a condamnat intervenția israeliană pe aeroportul Entebbe și a sesizat Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite pentru convocarea unei reuniuni de urgență și discutarea „invaziei forțelor israeliene" pe teritoriul țării sale.

Consecventă poziției sale, România a respins orice practică teroristă pe plan internațional, dar, în același timp, a condamnat intervenția israeliană pe aeroportul din Entebbe, care constituie o încălcare flagrantă a suveranității unui stat independent.

Un alt exemplu este cel al acțiunii de pe aeroportul Mogadiscio din Somalia, care s-a bucurat de asentimentul și sprijinul autorităților somaleze.

La data de 13 octombrie 1977, după decolarea de pe aeroportul Palma de Mallorca, a fost deturnat de pe traiectul spre Frankfurt avionul

Națiunilor Unite în materie de drept de azil prevăd în mod expres (art. 2 din Proiectul de articole adoptat de Conferința Națiunilor Unite în materie de azil teritorial, la Geneva în ianuarie 1977) că azilul teritorial nu este acordat persoanelor despre care sînt motive serioase să se creadă că ele sînt pasibile de urmărire pentru că au comis, printre altele, o crimă împotriva păcii, o crimă de război, o crimă împotriva umanității sau alte infracțiuni grave definite, de asemenea, atît de convenții multilaterale, cît și de legislația statului care acordă azil.

---

de pasageri al companiei „Lufthansa". La bordul avionului se aflau 82 pasageri și 5 membri ai echipajului.

Comandoul, format din 4 persoane de origine arabă (doi bărbați și două femei), a cerut, în schimbul eliberării ostaticilor și predării avionului, punerea în libertate a 9 deținuți aflați în închisorile din R. F. Germania (printre care figura și Andreas Baader) și a altor 2 aflați în închisoare în Turcia.

Avionul s-a aflat în mîinile teroriștilor timp de 120 de ore, urmînd o rută sinuoasă de peste 9000 km, cu aterizări și decolări succesive de pe mai multe aeroporturi, cum ar fi: Roma, Larnaca (Cipru), Bahrein, Dubay, Aden și Mogadiscio, cu încercări de a ateriza și pe alte aeroporturi dar fără a obține permisiunea (Beirut, Damasc, Bagdad, Kuweit, Amman și Riad).

După ce, timp de 4 zile, autoritățile vest-germane au încercat prin negocieri să determine comandoul să elibereze ostaticii și să restituie aeronava, au trecut la aplicarea planului de acțiune prin forță.

Grupul de intervenție aparținînd unității specializate vest-germane G.S.G.-9, în timp de 17 minute, a dus la bun sfîrșit operația.

Cîteva elemente ale acțiunii merită a fi amintite, astfel:

— aterizarea avionului care a transportat grupul antiterorist vest-german la Mogadiscio s-a făcut cu discreție, pentru a nu atrage atenția teroriștilor, la o distanță de cca 2000 m de aeronava deturnată;

— teroriștii au fost informați că cererile lor au fost satisfăcute și un avion special cu cei 11 deținuți se îndreaptă spre Somalia, comunicîndu-li-se — tot în scop de dezinformare — și ruta de zbor;

— apropierea grupului de intervenție de avionul capturat s-a realizat cu multă precauție;

— pentru distragerea atenției și derutarea teroriștilor, soldații somalezi au aprins în fața avionului deturnat, la cca 100 m, un foc;

— tehnicienii grupei au montat aparate de ascultare suprasensibile sub avion, pentru a urmări comportamentul teroriștilor și al pasagerilor;

— momentul atacului a fost fixat pentru miezul nopții, cînd starea de oboseală a teroriștilor era foarte avansată;

— după deschiderea spre interior, cu ajutorul unor dispozitive explozive bine calculate, a celor două uși ale avionului, s-au aprins grenadele de consternare, care provoacă o lumină orbitoare, de 50 000 W, derutînd adversarul;

— trăgătorii de elită, pe baza unghiurilor de tragere bine calculate, au lichidat 3 dintre teroriști și l-au rănit pe cel de-al patrulea.

Totuși, Convenția internațională contra luării de ostatici are unele scăderi, ca urmare a obstacolelor create prin conținutul art. 9 în extrădarea autorului prezumat al unei asemenea infracțiuni. România s-a abținut de la votul care a avut loc separat la art. 9, iar după adoptarea textului în ansamblu a făcut o declarație, arătînd că rezerva exprimată provine din

---

După încheierea acțiunii, cancelarul vest-german, Helmut Schmidt, a subliniat că operația de la Mogadiscio a fost o expresie a „solidarității între popoare și state și a luptei comune împotriva flagelului terorismului internațional". El a mulțumit, totodată, guvernelor U.R.S.S. și R.D.G., guvernelor occidentale, Arabiei Saudite și altor țări, în mod deosebit guvernului Somaliei pentru sprijinul acordat în salvarea ostaticilor avionului deturnat.

Exprimîndu-și satisfacția pentru reușita aceleiași acțiuni, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a declarat: „...teribila încercare arată, din nou, necesitatea pentru guverne de a cădea de acord asupra unor măsuri eficiente împotriva terorismului criminal, a luării de ostatici nevinovați și deturnării de avioane civile".

O altă acțiune de acest gen, care însă s-a soldat cu numeroase pierderi din partea forțelor de intervenție egiptene, a fost cea de pe aeroportul din Larnaca (Cipru), din 19—20 februarie 1978, desfășurată pe fondul următoarelor evenimente:

La 18 februarie 1978 s-au deschis la Nicosia lucrările prezidiului „Organizației de solidaritate cu popoarele afro-asiatice". La ieșirea din prima ședință, două persoane înarmate, strecurate în hotelul „Hilton", locul de desfășurare a reuniunii, l-au împușcat mortal pe secretarul general al organizației, Yussef El Sebai, cunoscut ziarist și om politic egiptean.

După asasinarea lui Yussef El Sebai, cei doi teroriști — de origine arabă — au luat ca ostatici cca 30 persoane aflate în vecinătatea sălii de conferințe. Au eliberat ostaticii nearabi, solicitînd în schimbul celorlalți un avion special cu care să poată părăsi Ciprul. Avionul, de tip „D.C. 8", pus la dispoziție de autoritățile cipriote, a decolat în cursul serii de 18 februarie 1978 de pe aeroportul Larnaca spre o destinație necunoscută. La bordul avionului se aflau cei doi teroriști, 4 membri ai echipajului și 11 personalități arabe și africane (4 egipteni, 2 sirieni, 2 reprezentanți ai Organizației pentru Eliberarea Palestinei, 1 sudanez, 1 marocan și 1 somalez).

Ca urmare a refuzului Algeriei, Libiei, Yemenului de Sud, Etiopiei și Somaliei de a aproba aterizarea pe unul din aeroporturile lor, aparatul — reaprovizionat cu carburanți pe aeroportul din Djibuti — s-a reîntors în după-amiaza zilei de 19 februarie 1978 pe aeroportul din Larnaca.

Membrii comandoului au precizat în timpul negocierilor, conduse personal de președintele Ciprului, că vor elibera ostaticii dacă autoritățile cipriote îi asigură că vor fi sprijiniți să părăsească insula pentru a pleca într-o țară vest-europeană. Este de reținut că într-o declarație a președintelui cipriot se arăta că: „...teroriștii se pot duce în orice țară de îndată ce vor fi eliberați ostaticii".

În timp ce pe aeroportul Larnaca aveau loc negocieri între partea cipriotă și teroriști, în noaptea de 19/20 februarie 1978 a sosit un avion

faptul că formularea articolului în cauză tinde să reducă din eficiența prevederilor Convenției.

4. — Prima convenție regională în materie a fost Convenția Organizației Statelor Americane privind prevenirea și reprimarea actelor de terorism ce reprezintă infracțiuni contra*

egiptean avînd la bord un comando antiterorist. Grupul de comando era compus din 67 militari (60 în uniformă și 7 în haine civile), sub conducerea comandantului trupelor speciale egiptene, și avea misiunea să rețină avionul cipriot, să-i pună în libertate pe ostatici și să-i captureze pe cei doi teroriști.

Pentru realizarea acestui plan, premierul egiptean a luat legătura telefonică cu președintele Ciprului, solicitînd acordul acestuia pentru a trimite un grup de comando care să ajute autoritățile cipriote la capturarea teroriștilor. Președintele cipriot a cerut un răgaz de timp pentru a se consulta cu membrii guvernului său, urmînd ca ulterior să-i dea un răspuns. Văzînd că avizul părții cipriote întîrzie, primul ministru egiptean a făcut o nouă propunere președintelui Ciprului, solicitînd acordul acestuia pentru a accepta ca negocierile cu teroriștii să fie purtate de ministrul egiptean al culturii și informațiilor.

După aterizarea avionului egiptean la Larnaca, autoritățile militare cipriote, împreună cu atașatul militar egiptean în Cipru, au venit la avion și au luat cunoștință de existența subunității de comando. Autoritățile cipriote au făcut cunoscut comandantului grupului să rămînă în avion cu toți militarii ce-l însoțesc și să nu întreprindă nici un fel de acțiune.

Între timp, comandantul grupului de comando egiptean a interceptat convorbirile radio dintre autoritățile cipriote, ce se aflau în turnul de control al aeroportului, și cei doi teroriști. El a aflat că guvernul cipriot a acceptat cererea teroriștilor de a le înmîna pașapoarte cipriote și a le permite plecarea din Larnaca cu același avion către o destinație necunoscută, în schimbul eliberării ostaticilor. În această situație comandantul a hotărît scoaterea grupului din avionul egiptean și intrarea în acțiune pentru imobilizarea aeronavei companiei „Ciprus Airwais" și capturarea celor doi teroriști. Intrarea în acțiune a grupului s-a făcut fără aprobarea autorităților cipriote.

Garda Națională cipriotă a ripostat, necunoscînd intențiile comandoului egiptean. În cursul schimbului de focuri s-au înregistrat morți și răniți, mai multe avioane fiind incendiate, printre care cel egiptean și cel în care se aflau teroriștii.

După încetarea focului ostaticii au fost eliberați, iar teroriștii s-au predat Gărzii Naționale cipriote.

Acțiunea forțelor de intervenție egiptene pe aeroportul Larnaca a avut ca efect deteriorarea relațiilor politico-diplomatice dintre Egipt și Cipru.

* Organizația Statelor Americane, organizație regională internațională politico-militară înființată în 1947, prin Pactul de la Rio de Janeiro, cu sediul la Washington, continuă activitatea Uniunii Internaționale a Republicilor Americane (1883) și a Uniunii Republicilor Continentului American (1923). În 1962, în mod arbitrar, Cuba a fost exclusă din O.S.A. În 1975, prin modificarea Pactului de la Rio, majoritatea membrilor O.S.A.

persoanei, precum și a actelor de forță conexe acestor delicte, a extorcării și altor acte, dacă acestea au repercusiuni internaționale, semnată la 2 februarie 1971, la Washington, și care a intrat în vigoare în 1973.

Obiectivul principal al acestei convenții îl constituie cooperarea statelor contractante în vederea prevenirii și reprimării actelor de terorism constînd mai ales în răpirea și omorîrea, în atentatul împotriva vieții și integrității persoanelor cărora statele trebuie să le acorde o protecție specială, conform dreptului internațional.

După cum se arată în art. 1, statele contractante se obligă să coopereze între ele, luînd toate măsurile pe care le consideră eficiente pentru prevenirea și reprimarea actelor de terorism, mai ales răpirea, uciderea de persoane cărora statul are datoria de a le acorda protecție specială în conformitate cu dreptul internațional, atentatele și alte acțiuni conexe acestor delicte, împotriva vieții și integrității persoanelor protejate.

Potrivit convenției, sînt considerate delicte de drept comun, avînd repercusiuni internaționale, oricare ar fi mobilul: răpirea, crima împotriva persoanelor cărora statul are datoria de a le acorda o protecție specială în conformitate cu dreptul internațional, atentatele împotriva vieții și integrității acestor persoane, cît și extorcarea, delict conex pe lîngă cele enumerate mai sus (art. 2).

Persoanele urmărite pentru oricare din delictele care fac obiectul convenției sînt pasibile de extrădare în conformitate cu dispozițiile tratatelor sau în conformitate cu înțelegerile între state în care extrădarea nu este subordonată existenței vreunui tratat.

Ca urmare a aplicării prevederilor ei, convenția asigură orice persoană privată de libertate că va beneficia de dreptul și garanțiile unei proceduri judiciare adecvate și stipulează că nici una din garanții nu poate fi interpretată într-un mod care ar prejudicia dreptul de azil.

Forța convenției este sporită de obligațiile acceptate de statele părți, în virtutea prevederilor art. 8, și anume:

— să ia toate măsurile ce le stau în putere, în conformitate cu legile lor, cu scopul de a preveni și împiedica pregă-

au pus capăt blocadei economice și politice contra Cubei. Cuprinde 23 de state membre: Argentina, Barbados, Bolivia, Brazilia, Chile, Columbia, Costa Rica, Republica Dominicană, Ecuador, Guatemala, Haiti, Honduras, Jamaica, Mexic, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, S.U.A., Trinidad-Tobago, Uruguay și Venezuela.

tirea pe teritoriul lor a delictelor vizate în art. 2 și destinate să fie comise pe teritoriul unui alt stat contractant ;

— să garanteze dreptul cel mai cuprinzător pentru apărarea oricărei persoane privată de libertate, ca urmare a aplicării prezentei convenții ;

— să prevadă în legislațiile lor penale faptele delictuale menționate în convenție, atunci cînd ele nu figurează în aceste legislații ;

— să execute cu claritate comisiile rogatorii relative la faptele delictuale prevăzute în convenție.

Dorindu-se universalizarea ei, în textul convenției s-a prevăzut că aceasta rămîne deschisă spre semnare tuturor statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite sau instituțiilor specializate, ca și oricărui alt stat invitat să subscrie la ea de către Adunarea Generală a Organizației Statelor Americane.

Se poate susține că, prin accentul pus pe prevenirea și pedepsirea făptuitorilor crimelor comise împotriva persoanelor cărora statele au datoria să le acorde protecție specială conform dreptului internațional, convenția de la Washington a inspirat alte instrumente juridice și a stimulat luarea de măsuri pentru protejarea diplomaților, a funcționarilor internaționali și a altor persoane în fața amenințării terorismului contemporan.

Ca o importantă replică juridică la amplificarea actelor teroriste în țările Europei occidentale se înscrie semnarea, la 27 ianuarie 1977, la Strasbourg (Franța), de către miniștrii de externe a 17 state membre ale Consiliului Europei (din cele 19, nu au semnat Irlanda și Malta), a Convenției europene pentru reprimarea terorismului, care a intrat în vigoare la 4 august 1978.*

Acest instrument juridic, elaborat la inițiativa Franței, are drept scop să înlesnească reprimarea terorismului prin colaborarea dintre state, să completeze și, dacă este cazul, să modifice acordurile de extrădare și de cooperare juridică în vigoare între țările membre ale Consiliului Europei, în special Convenția europeană de extrădare din 13 decembrie 1957 și Convenția europeană de cooperare juridică în materie penala din 20 aprilie 1959.

---

* Din Consiliul Europei fac parte : Austria, Belgia, Cipru, Danemarca, Elveția, Franța, R.F.G., Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Luxemburg, Malta, Norvegia, Olanda, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Suedia și Turcia.

Pentru a conferi convenției eficiența dorită, autorii textului au prevăzut obligația statelor părți de a nu fi considerate drept politice, pentru nevoile extrădării, infracțiunile deosebit de grave, care fac obiectul convenției (art. 1 și 2).

La obiecțiile ce ar putea fi aduse prin invocarea Convenției asupra drepturilor omului și a libertăților fundamentale, din 4 noiembrie 1950, trebuie avut în vedere că drepturile omului reprezintă nu numai drepturile persoanelor acuzate sau condamnate pentru acte de violență, ci și cele ale oricărei persoane care este expusă acestor acte.

Întrucît infracțiunile care constituie acte teroriste sînt caracterizate tot mai mult prin internaționalizarea lor (de exemplu, autorii lor sînt descoperiți frecvent pe teritoriul unui alt stat decît cel în care a fost comisă infracțiunea), extrădarea este o măsură indispensabilă pentru combaterea eficientă a terorismului.

Este adevărat că, în anumite cazuri, extrădarea se lovește de un obstacol, și anume „infracțiunea politică", cu toate că nu există o definiție unanim acceptată a acestei categorii juridice. Totuși nu poate fi anulat dreptul autorităților unui stat care primește o cerere de extrădare de a o interpreta, în afară de cazurile cînd tratatele internaționale împiedică motivația politică a infracțiunii ca un obstacol pentru extrădare : crimele de genocid, crimele împotriva legilor umanitare în caz de conflicte armate, atentatele la viața unui șef de stat.

Convenția europeană pentru reprimarea terorismului vizează umplerea acestei lacune, suprimînd și limitînd pentru statul solicitat posibilitatea de a opune caracterul politic al unei infracțiuni cererilor de extrădare.

În această privință, la art. 1 al convenției se prevede că, pentru nevoile extrădării, anumite infracțiuni nu vor fi niciodată considerate politice, și anume :

— deturnările de aeronave și alte infracțiuni grave împotriva aviației civile (cuprinse în sfera de aplicare a Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970, și a Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, încheiată la Montreal la 23 septembrie 1971) ;

— infracțiunile grave împotriva vieții și libertății persoanelor avînd dreptul la o protecție internațională, inclusiv diplomații ;

— infracțiunile care implică răpirea, luarea de ostatici sau sechestrarea ilegală ;

— *infracțiunile care comportă folosirea de bombe, grenade, rachete, arme automate sau scrisori și colete cu explozivi, dacă folosirea lor prezintă pericol pentru persoane.*

Art. 2 al convenției stipulează că nu vor fi considerate ca infracțiuni politice alte infracțiuni grave, în afara celor enumerate la articolul precedent.

Convenția prevede, în același timp, la art. 5, că obligația de a extrăda dispare dacă statul solicitat are motive serioase să creadă că cererea de extrădare a fost făcută cu scopul de a judeca și pedepsi o persoană ca urmare a opiniei sale rasiale, religioase, naționale ori politice sau că poziția persoanei poate fi prejudiciată pentru unul din aceste motive.

Din cele arătate nu ar trebui să se creadă că această convenție înlocuiește tratatele de extrădare încheiate între statele membre. Tratatul de extrădare sau orice alt instrument juridic în materie rămîne în vigoare. Ca atare, un stat căruia i se cere să extrădeze un terorist poate, în pofida dispozițiilor convenției, să nu o facă, dacă celelalte condiții de extrădare nu sînt îndeplinite (de exemplu, dacă delincventul este un cetățean al statului solicitant ori dacă a intervenit prescripția).

Apreciată prin prisma semnificației deosebite a cooperării între state în lupta pentru combaterea terorismului internațional, Convenția europeană pentru reprimarea terorismului apare ca un instrument al preeminenței dreptului, care permite statelor să aplice sancțiuni penale atentatorilor la valorile fundamentale ale colectivităților umane.

CAPITOLUL I

POZIȚIA PREȘEDINTELUI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ȘI A GUVERNULUI ROMÂN PRIVIND PROBLEMATICA TERORISMULUI

Extrase din opera Președintelui Republicii Socialiste România privind problematica terorismului

(...) *Întrebare:* V-ați exprimat, domnule președinte, indignarea față de asasinarea barbară a lui Aldo Moro și ați condamnat de numeroase ori, în trecut, fenomenul trist al terorismului. V-aș ruga să sintetizați poziția României față de acest grav fenomen care este terorismul.

Răspuns: L-am cunoscut personal pe Aldo Moro. Am apreciat în mod deosebit onestitatea și integritatea sa, preocuparea sa pentru dezvoltarea democratică a Italiei, pentru realizarea unor relații noi, democratice, între popoare. În acest cadru, am apreciat contribuția pe care el a adus-o la dezvoltarea relațiilor de prietenie dintre România și Italia.

De aceea, asasinarea mișelească, într-adevăr barbară, a lui Aldo Moro mi-a produs mie și poporului român o profundă indignare și dezaprobare. Am condamnat acest act, care este cu totul de neînțeles și care trebuie blamat cu toată forța.

În ce privește problema terorismului în general, întotdeauna partidul nostru comunist, mișcarea noastră revoluționară au dezaprobat și condamnat actele de teroare, sub orice formă s-au manifestat. Terorismul nu poate constitui în nici o împrejurare o formă a luptei politice. Indiferent de problemele care trebuie soluționate într-o țară sau alta, calea terorismului nu poate decît să complice și, pînă la urmă, să împiedice rezolvarea problemelor. Noi considerăm că fenomenul terorismului, care s-a manifestat și s-a accentuat în ultimii ani, trebuie dezaprobat și condamnat cu toată hotărîrea. De-

sigur, trebuie analizate cauzele acestui fenomen pentru a se acționa în direcția înlăturării lor, dar indiferent de aceasta, acțiunile teroriste nu pot fi în nici un fel justificate și aprobate. (...)

Interviu acordat ziarului italian „Il Popolo" — 12 mai 1978, în *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 16, Editura politică, București, 1979, pag. 178—179.

*

(...) Au fost puse, de asemenea, întrebări privitoare la apariția și dezvoltarea terorismului în diferite țări și la modul cum înțelege partidul nostru această realitate. Desigur, apariția și amplificarea terorismului sînt un rezultat și o expresie a crizei și decadenței societății capitaliste, a incapacității statului burghez de a soluționa problemele complexe sociale și naționale care confruntă această orînduire. În ce privește poziția noastră în această problemă, doresc să subliniez că întotdeauna partidul nostru comunist, ca, dealtfel, mișcarea revoluționară în general — inclusiv în anii ilegalității — au dezaprobat și condamnat actele de teroare, sub orice formă s-au manifestat. Noi am făcut și facem o deosebire netă între lupta armată pentru eliberare națională și socială și actele teroriste individuale. Noi considerăm că terorismul nu poate constitui în nici o împrejurare o formă a luptei politice. Indiferent de problemele care trebuie soluționate într-o țară sau alta, calea terorismului nu poate decît să complice și, pînă la urmă, să împiedice rezolvarea problemelor. Trebuie, desigur analizate cauzele acestui fenomen, pentru a se acționa în direcția înlăturării lor; dar, indiferent de aceasta, acțiunile teroriste nu pot fi în nici un fel justificate și aprobate. Considerăm că actele teroriste, indiferent sub ce pretext ar fi săvîrșite, sînt contrare cauzei eliberării naționale a popoarelor, cauzei progresului și dreptății sociale. Lupta de clasă nu poate fi în nici un fel înlocuită cu acțiuni de teroare individuală. Numai unirea conștientă a maselor muncitoare, a forțelor înaintate ale societății, a popoarelor, desfășurarea unei largi activități de masă, sub diferite forme, pot asigura soluționarea justă a problemelor sociale, apărarea democrației, a drepturilor și libertăților cetățenești, triumful luptei de eliberare națională, al luptei revoluționare pentru progres și o viață mai bună, pentru transformarea revoluționară, socialistă a lumii, pentru pace pe planeta noastră. (...)

Expunere la ședința activului central de partid și de stat — 3 august 1978, *op. cit.*, pag. 544—545.

*

(...) *Întrebare:* Domnule președinte, dumneavoastră ați folosit cuvinte deosebit de severe pentru condamnarea terorismului în Europa și în lume. Care sînt măsurile pe care le sugerați să fie luate, la nivel internațional, pentru a face față unui asemenea fenomen ce subminează stabilitatea statelor și, deseori, aruncă o umbră de suspiciune între diferite țări.

Răspuns: Într-adevăr, am condamnat acțiunile teroriste de orice fel și consider că ele sînt în contradicție cu principiile dezvoltării economico-sociale independente a fiecarui popor. Totdeauna noi am considerat că luptele sociale, transformările revoluționare nu se pot înfăptui prin acte de teroare individuale, ci numai prin acțiunile maselor largi populare.

De aceea, considerăm că trebuie făcut totul pentru a se pune capăt oricăror acțiuni teroriste, de orice fel. Desigur că, pe lîngă măsurile generale împotriva acțiunilor teroriste, trebuie văzute și cauzele care generează acest fenomen și acționat pentru soluționarea problemelor de fond, spre a înlătura orice bază pentru activitatea teroristă.

Noi am considerat și considerăm că, în această privință, este necesar să se acționeze, în același timp, și pe linia desfășurării unei activități de lămurire politică și ideologică, astfel încît să se înlăture și pe această cale orice bază ce ar putea genera acest fenomen, care, în nici un fel nu corespunde intereselor nici unui popor, și cu atît mai mult intereselor dezvoltării democratice și socialiste. (...)

Interviu acordat ziarului „Il Giornale Nouvo" din Milano — 21 februarie 1979, în *op. cit.*, vol. 17, pag. 539.

*

(...) Trebuie, într-adevăr, să punem capăt unor stări de lucruri care generează inevitabil stări de agitație, inclusiv acțiuni iresponsabile, teroriste. Noi, comuniștii, noi cei din România, ne-am pronunțat întotdeauna împotriva folosirii acestor acțiuni teroriste ca mijloc de soluționare a problemelor; ele nu sînt metode politice și nu pot soluționa în nici un fel

problemele complexe care preocupă un popor sau altul. Aceste probleme pot fi rezolvate numai prin participarea activă a maselor, prin asigurarea condițiilor ca poporul să-și poată spune deschis părerea, să participe nemijlocit la găsirea soluțiilor pentru dezvoltarea sa. Cu atît mai valabilă este aceasta pe plan internațional. (...)

Cuvîntare la ceremonia înmînării tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășei Elena Ceaușescu a unor medalii de aur și jubiliare conferite de Institutul de relații internaționale din Roma — 24 iulie 1979, în *op. cit.*, vol. 18, p. 450.

Răspunsul guvernului Republicii Socialiste România în problema terorismului internațional, depus la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite

— 16 august 1973 —

I. Guvernul Republicii Socialiste România consideră că în abordarea chestiunii terorismului internațional trebuie să se pornească de la distincția fundamentală și netă care există între lupta de eliberare națională, pe de o parte, și actele de terorism internațional, pe de altă parte.

Lupta de eliberare și emancipare națională este o luptă legitimă și legală, în concordanță cu aspirațiile profunde ale popoarelor și cu principiile dreptului internațional contemporan, cuprinse și în Carta O.N.U. și într-un mare număr de rezoluții ale Organizației mondiale.

Poporul român sprijină cu hotărîre, după cum este cunoscut, lupta pentru eliberare a popoarelor, pentru independența și suveranitatea lor națională. Fiind ea însăși supusă dominației și exploatării externe timp de secole, România, astăzi țară socialistă în curs de dezvoltare, și-a cîștigat libertatea și independența prin îndelungate lupte și mari sacrificii, cunoaște prețul scump care trebuie plătit pentru atingerea acestor valori politice fundamentale. Ea înțelege în mod profund aspirația spre eliberare a popoarelor care mai zac încă sub dominație străină și este solidară cu lupta lor, acordindu-le ajutor politic și material, așa cum cer o serie de rezo-

luții ale Adunării Generale a O.N.U. din domeniul decolonizării. România consideră că libertatea și suveranitatea națională este baza tuturor libertăților individuale și a prosperității economice și emancipării spirituale a unui popor.

Imperialismul și colonialismul, a căror esență este dominația economică și politică a altor popoare, caută să suprime lupta de eliberare. Imperialismul și colonialismul generează opoziția hotărîtă și înverșunată a popoarelor, adversități și învrăjbire în relațiile internaționale, alimentează neîncrederea și suspiciunea între state.

II. În ce privește terorismul internațional ca atare, guvernul român îl consideră ca pe unul din fenomenele îngrijorătoare care aduce elemente noi de tensiune internațională. Prin acțiunile de terorism sînt făcute victime ori lezate, datorită unui anumit conflict, persoane inocente sau chiar state care n-au nici o legătură cu acel conflict. Actele de terorism și violență individuală, indiferent de forma în care ele se manifestă, sînt reprobabile și trebuie împiedicate.

De asemenea, terorismul nu are nimic comun cu lupta de eliberare națională și cu activitatea revoluționară. Lupta de masă, conștientă, nu poate fi înlocuită cu terorismul individual, și cu acțiunile aventuriste, personale sau colective. Deturnările, sechestrările sau doborîrea de avioane avînd la bord persoane inocente, represaliile, răpirea de persoane sau diplomați, luarea de ostatici, asasinatul, folosirea de explozivi, distrugerea și incendierea de edificii, manevrele militare frecventate la granițele unor state, amenințarea cu folosirea forței, sînt acte de natură să trezească teamă, panică și teroare în opinia publică și sînt, din acest motiv, inadmisibile și împotriva lor trebuie luate măsurile cele mai hotărîte și eficace.

III. În abordarea problemei terorismului internațional ar trebui avute în vedere, după părerea guvernului român, următoarele elemente esențiale :

1. Este necesar să se ajungă la un acord în privința definiției conceptului de terorism internațional, în așa fel încît să se evite ca prin aceeași expresie să se înțeleagă de state diferite lucruri diferite. Chestiunea definiției însăși, a conținutului și sferei noțiunii de „act terorist internațional" nu are, în actuala fază, numai un caracter tehnico-juridic, dar și unul politic și se cere un efort de bună credință deosebit din par-

tea statelor pentru a se ajunge la un acord, inainte de toate, asupra conceptului.

Din luările de poziţie ale statelor rezultă ideea că pentru existenţa unui act de terorism internaţional trebuie să aibă loc, în primul rînd, un act de violenţă, actuală sau potenţială, care, la rîndul lui, trebuie în mod necesar să comporte elemente cu caracter internaţional în ce priveşte autorul, victima, locul comiterii acţiunii şi consecinţele sale. Fără ca aspectul internaţional să existe în privinţa unuia din aceste elemente, ne-am găsi în faţa unor fapte care sînt calificate numai după regulile de drept intern ale fiecărui stat.

2. Aşa cum reiese din titlul şi conţinutul rezoluţiei 3034 (XXVII), abordarea chestiunii terorismului internaţional nu se poate face fără studierea şi lupta împotriva cauzelor profunde şi reale ale terorismului. Acest lucru rezultă atît de pregnant din dezbaterile de la sesiunea a 27-a a O.N.U., încît a-l ignora ar însemna o lipsă de realism în eforturile de a se lua măsuri eficiente împotriva fenomenului.

Rezoluţia Adunării Generale asupra terorismului insistă, dealtfel, asupra „măsurilor vizînd prevenirea" actelor de terorism, ceea ce presupune că acţiunile profilactice sînt avute în vedere cel puţin în acelaşi grad ca şi cele represive, dacă nu mai mult, acestea din urmă intervenind abia după consumarea actului de terorism.

Examinarea terorismului internaţional nu poate fi întreprinsă în mod abstract, fără a se ţine seama de contextul social-politic internaţional real şi fără ca fenomenul să fie examinat în totalitatea sa, de la origine pînă la efectele sale ultime, pentru a găsi soluţiile şi remediile adecvate. În acest sens se poate constata că există în lumea contemporană unele fenomene social-politice, cum sînt mizeria, decepţiile, nemulţumirile profunde şi desperarea, personale dar mai ales colective, cauzate de politica imperialistă, colonialistă, de negare a dreptului sacru al popoarelor la autodeterminare, de reprimare brutală a aspiraţiilor legitime la libertate şi independenţă a acestor popoare aflate sub dominaţia străină, precum şi menţinerea unor surse de conflict şi tensiune în relaţiile dintre state. Împotriva acestor cauze profunde trebuie să se lupte cu toată hotărîrea de către comunitatea internaţională.

Guvernul român crede, în consecinţă, că pentru înlăturarea cauzelor profunde ale terorismului internaţional trebuie :

a) să fie intensificate acţiunile internaţionale de sprijinire economică a ţărilor în curs de dezvoltare, în scopul asigurării

unui standard de viaţă corespunzător popoarelor din ţările în curs de dezvoltare ;

b) să se acţioneze mai eficient pentru condamnarea statelor care încalcă dreptul popoarelor de a dispune de ele însele, la libertate, suveranitate şi independenţă ;

c) să se ia măsuri hotărîte pentru reglementarea focarelor de conflicte internaţionale existente, în special al celui din Orientul Mijlociu, pe baza rezoluţiei Consiliului de Securitate 242 din 1967.

3. În sfîrşit, în privinţa măsurilor concrete de luat împotriva terorismului internaţional, pot fi avute în vedere următoarele mijloace :

a) Incriminarea terorismului internaţional în legislaţiile naţionale ale tuturor statelor, în aşa fel încît în orice stat s-ar comite un act de terorism sau s-ar refugia autorul, acesta să nu poată scăpa urmăririi şi sancţiunii penale.

România a luat măsuri legislative şi administrative pentru apărarea vieţii, integrităţii corporale, a libertăţii şi demnităţii reprezentanţilor statelor şi a tuturor persoanelor fizice care se găsesc pe teritoriul României. Potrivit principiului teritorialităţii legii române, toate faptele incriminate petrecute în interiorul graniţelor române sînt pedepsite de legea română, indiferent de cetăţenia persoanei care le comite şi a victimei. Legislaţia penală română conţine prevederi adecvate pentru pedepsirea diferitelor acte de terorism, cum sînt omorul, omorul calificat, atentatul împotriva unei colectivităţi, lipsirea de libertate a unor persoane în mod ilegal, ameninţarea, şantajul, tîlhăria, pirateria.

De asemenea, legea penală română permite pedepsirea unor infracţiuni săvîrşite şi în afara teritoriului românesc, chiar dacă autorul este un cetăţean străin, dacă acesta se află pe teritoriul României şi faptele ce îi sînt imputate sînt incriminate de legislaţia ţării unde fapta a fost săvîrşită.

b) Asigurarea participării unui număr cît mai mare de state la convenţiile multilaterale existente referitoare la combaterea unor manifestări ale terorismului internaţional.

În ce o priveşte, România a devenit parte la Convenţia de la Haga privind reprimarea capturării ilicite a aeronavelor şi a semnat şi pregăteşte ratificarea Convenţiei de la Montreal referitoare la reprimarea actelor ilicite îndreptate împotriva securităţii aviaţiei civile.

c) Pot fi luate în considerare, de asemenea, încheierea de convenţii regionale sau bilaterale, cum sînt cele încheiate între

Cuba și S.U.A., și Cuba și Canada pentru combaterea unor acte de terorism pe plan regional sau ce prejudiciază relațiile bilaterale ale statelor, mai ales în zonele ori în domeniile în care asemenea acte sînt mai frecvente.

d) Este necesar să se accelereze procesul redactării și definitivării proiectului de Convenție multilaterală ce este în sarcina Comisiei de drept internațional (C.D.I.) privind protecția diplomaților și reprimarea actelor îndreptate împotriva lor.

e) Încheierea unei convenții internaționale multilaterale, care să privească fenomenul terorismului în ansamblul său, atît sub aspectul faptelor cît și al persoanelor, la care să devină membre un număr cît mai mare de state, ar putea avea un rol însemnat în combaterea terorismului internațional. Trebuie însă să se aibă în vedere că o convenție elaborată în grabă, fără a se ține seama de pozițiile tuturor statelor și fără să fie general acceptabilă, riscă să rămînă literă moartă și să nu aibă eficiența scontată în viața internațională, așa cum s-a întîmplat cu Convenția de la Geneva din 1937, ratificată de un singur stat.

Guvernul român consideră că pentru înlăturarea terorismului internațional se impune întărirea rolului O.N.U., prin respectarea și aplicarea rezoluțiilor sale privind înlăturarea dominației coloniale și străine. Multe din actele tragice a căror victime au fost persoane nevinovate ar fi fost evitate dacă aceste rezoluții ale O.N.U. ar fi fost aplicate.

Guvernul român este gata să-și aducă contribuția sa, în spiritul celor arătate în prezentul răspuns, la combaterea terorismului internațional, prin cooperarea în vederea elaborării de măsuri general acceptabile, care să ducă, în cele din urmă, la eliminarea acestui fenomen din viața internațională.

CAPITOLUL II

CONVENȚII INTERNAȚIONALE PRIVIND REPRIMAREA TERORISMULUI LA CARE ESTE PARTE REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA ȘI ACTELE DE ADERARE LA ACESTEA

DECRETUL Nr. 627
din 21 noiembrie 1973

Publicat în B. Of. nr. 192 din 4 decembrie 1973

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin alăturatul decret Republica Socialistă România a aderat la Convenția referitoare la infracțiuni și la anumite alte acte săvîrșite la bordul aeronavelor, încheiată la Tokio la 14 septembrie 1963, convenția intrînd în vigoare la 4 decembrie 1969.

Prevederile convenției se aplică în cazul săvîrșirii la bordul unei aeronave în zbor a unor infracțiuni sau altor anumite acte de natură să pericliteze securitatea aeronavei, a persoanelor ori bunurilor aflate la bordul acesteia sau ordinea și disciplina la bord.

Convenția cuprinde și unele prevederi referitoare la cazurile de capturare ilicită a aeronavelor ; potrivit acestor prevederi se asigură colaborarea statelor contractante în vederea înlăturării consecințelor atunci cînd sînt săvîrșite asemenea acte.

Soluționarea diferendelor privind interpretarea sau aplicarea convenției se face pe calea negocierilor directe și prin arbitrajul organizat conform înțelegerii părților.

Convenția prevede ca eventualele diferende nesoluționate să fie supuse de partea interesată Curții Internaționale de Justiție, fără a se cere asentimentul celeilalte părți contractante. În decretul de aderare s-a înscris o rezervă la această

procedură, în sensul că țara noastră nu se consideră legată de prevederile articolului 24 paragraful 1, astfel încît asemenea diferende vor fi supuse jurisdicției Curții Internaționale de Justiție numai cu consimțămîntul părților în litigiu, pentru fiecare caz în parte.

Prin ansamblul prevederilor sale, Convenția de la Tokio oferă un cadru favorabil cooperării internaționale în scopul prevenirii și combaterii infracțiunilor și altor anumite acte ce se săvîrșesc la bordul aeronavelor în zbor, fără a aduce atingere prerogativelor suverane ale statelor contractante.

DECRET

privind aderarea Republicii Socialiste România la Convenția referitoare la infracțiuni și la anumite alte acte săvîrșite la bordul aeronavelor, încheiată la Tokio la 14 septembrie 1963

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează :

Articol unic. — Republica Socialistă România aderă la Convenția referitoare la infracțiuni și la anumite alte acte săvîrșite la bordul aeronavelor, încheiată la Tokio la 14 septembrie 1963, cu următoarea rezervă : „Republica Socialistă România declară, în temeiul articolului 24 paragraful 2, că nu se consideră legată de prevederile articolului 24 paragraful 1 din convenție. Poziția Republicii Socialiste România este aceea că diferendele privind interpretarea sau aplicarea convenției vor fi supuse jurisdicției Curții Internaționale de Justiție numai cu consimțămîntul părților în litigiu, pentru fiecare caz în parte".

CONVENȚIE

referitoare la infracțiuni și la anumite alte acte săvîrșite la bordul aeronavelor *

Statele părți la prezenta convenție au convenit asupra următoarelor prevederi :

* Traducere.

TITLUL I

Sfera de aplicare a convenției

Articolul 1

1. Prezenta convenție se aplică :

a) infracțiunilor ;

b) actelor care, constituind sau nu infracțiuni, pot compromite sau compromit securitatea aeronavei sau a persoanelor ori a bunurilor de la bord sau compromit ordinea și disciplina la bord.

2. Sub rezerva prevederilor titlului III, prezenta convenție se aplică infracțiunilor comise sau actelor săvîrșite de o persoană la bordul unei aeronave înmatriculate într-un stat contractant în timp ce această aeronavă se găsește fie în zbor, fie pe suprafața mării libere sau a unei regiuni care nu face parte din teritoriul vreunui stat.

3. În înțelesul prezentei convenții, o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care este folosită forța motrice pentru decolare pînă în momentul în care aterizarea a luat sfîrșit.

4. Prezenta convenție nu se aplică aeronavelor utilizate în scopuri militare, de vamă sau de poliție.

Articolul 2

Fără a prejudicia prevederile articolului 4 și sub rezerva cerințelor securității aeronavei și a persoanelor sau a bunurilor de la bord, nici o prevedere a prezentei convenții nu va putea fi interpretată în sensul că autoriză sau impune aplicarea vreunei măsuri în cazul infracțiunilor prevăzute în legi penale cu caracter politic sau bazate pe discriminare rasială sau religioasă.

TITLUL II

Competența

Articolul 3

1. Statul de înmatriculare a aeronavei este competent să exercite jurisdicția asupra infracțiunilor comise și actelor săvîrșite la bordul aeronavei.

2. Fiecare stat contractant va lua măsurile necesare pentru a-și stabili competența în calitatea sa de stat de înmatriculare, în scopul exercitării jurisdicției asupra infracțiunilor comise la bordul aeronavelor înscrise în registrul său de înmatriculare.

3. Prezenta convenție nu înlătură nici o competență penală exercitată conform legilor naționale.

Articolul 4

Un stat contractant care nu este statul de înmatriculare nu poate stînjeni exploatarea unei aeronave în zbor, în vederea exercitării competenței sale penale cu privire la o infracțiune comisă la bord, decît în următoarele cazuri :

a) cînd infracțiunea a produs efecte pe teritoriul acelui stat ;

b) cînd infracțiunea a fost săvîrșită de către sau împotriva unui cetățean al acelui stat sau unei persoane avînd reședința sa permanentă pe teritoriul acelui stat ;

c) cînd infracțiunea compromite securitatea statului respectiv ;

d) cînd infracțiunea constituie o violare a regulilor sau reglementărilor, în vigoare în acel stat, privitoare la zbor sau la manevrarea aeronavelor ;

e) cînd exercitarea acestei competențe este necesară pentru a asigura respectarea unei obligații care incumbă acelui stat în baza unui acord internațional multilateral.

TITLUL III

Puterile comandantului de aeronavă

Articolul 5

1. Prevederile prezentului titlu nu se aplică infracțiunilor și actelor săvîrșite sau care sînt pe cale de a fi săvîrșite de către o persoană la bordul unei aeronave în zbor, fie în spațiul aerian al statului de înmatriculare, fie deasupra mării libere sau a unei regiuni care nu face parte din teritoriul vreunui stat, în afară de cazul cînd ultimul punct de decolare sau următorul punct de aterizare prevăzut este situat pe teritoriul unui stat altul decît cel de înmatriculare, sau dacă aeronava zboară ulterior în spațiul aerian al unui stat altul

decît statul de înmatriculare, persoana menționată fiind încă la bordul aeronavei.

2. În înțelesul prezentului titlu și fără a ține seama de prevederile articolului 1 paragraful 3, o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care îmbarcarea, fiind terminată, toate ușile exterioare sînt închise pînă în momentul în care una dintre aceste uși este deschisă în vederea debarcării. În caz de aterizare forțată, prevederile prezentului titlu continuă să se aplice în legătură cu infracțiunile și actele săvîrșite la bord pînă în momentul cînd autoritatea competentă a unui stat preia în seama sa aeronava, precum și persoanele și bunurile de la bord.

Articolul 6

1. Atunci cînd comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvîrșit sau este pe cale de a săvîrși la bord o infracțiune sau un act din cele prevăzute în articolul 1 paragraful 1, el poate să ia, în legătură cu această persoană, măsurile rezonabile, inclusiv măsurile de constrîngere, care sînt necesare :

a) pentru a asigura securitatea aeronavei sau a persoanelor ori a bunurilor la bord ;

b) pentru a menține ordinea și disciplina la bord ;

c) pentru a-i permite să predea acea persoană autorităților competente sau să o debarce conform prevederilor prezentului titlu.

2. Comandantul de aeronavă poate pretinde sau autoriza ajutorul celorlalți membri ai echipajului și, fără dreptul de a-l impune, poate solicita sau autoriza concursul pasagerilor, în vederea aplicării măsurilor de constrîngere pe care este în drept să le ia. Orice membru din echipaj sau orice pasager poate, de asemenea, fără o astfel de autorizare, să ia măsuri preventive raționale, dacă are motive să creadă că o acțiune în acest sens este imediat necesară pentru a asigura securitatea aeronavei sau a persoanelor ori a bunurilor la bord.

Articolul 7

1. Măsurile de constrîngere luate în legătură cu o persoană conform prevederilor articolului 6 nu vor continua să mai fie aplicate dincolo de un punct oarecare de aterizare a aeronavei, în afară de cazul cînd :

a) acest punct este situat pe teritoriul unui stat necontractant, iar autoritățile acestui stat nu permit debarcarea persoanei în cauză, sau cînd acestei persoane i-au fost impuse măsuri de constrîngere în conformitate cu prevederile articolului 6 paragraful 1 c), pentru a se asigura predarea ei autorităților competente ;

b) aeronava face o aterizare forțată, iar comandantul aeronavei nu este în măsură să predea această persoană autorităților competente ;

c) persoana în cauză acceptă să fie transportată în continuare, mai departe de acel punct, rămînînd supusă măsurilor de constrîngere.

2. Comandantul de aeronavă trebuie, în cel mai scurt timp și, dacă este posibil, înainte de a ateriza pe teritoriul unui stat cu o persoană la bord supusă unei măsuri de constrîngere luată în conformitate cu prevederile articolului 6, să informeze autoritățile acelui stat despre prezența la bord a unei persoane supuse unei măsuri de constrîngere și despre motivele acestei măsuri.

Articolul 8

1. Atunci cînd comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvîrșit sau este pe cale de a săvîrși la bord un act prevăzut în articolul 1 paragraful 1 b), el poate debarca această persoană pe teritoriul oricărui stat unde aterizează aeronava, dacă această măsură este necesară în scopurile vizate de articolul 6 paragraful 1 a) și b).

2. Comandantul de aeronavă va informa autoritățile statului pe teritoriul căruia debarcă o persoană, conform prevederilor prezentului articol, despre această debarcare și despre motivele care au justificat-o.

Articolul 9

1. Atunci cînd comandantul de aeronavă are motive justificate să creadă că o persoană a săvîrșit la bordul aeronavei un act care, după părerea lui, constituie o infracțiune gravă potrivit legilor penale ale statului de înmatriculare a aeronavei, el poate preda persoana respectivă autorităților competente ale oricărui stat contractant pe teritoriul căruia aterizează aeronava.

2. Comandantul de aeronavă trebuie, în cel mai scurt timp și, dacă este posibil, înainte de a ateriza pe teritoriul unui stat contractant cu o persoană la bord pe care are intenția să o predea în conformitate cu prevederile paragrafului precedent, să aducă la cunoștință autorităților acelui stat intenția sa și motivele care o justifică.

3 Comandantul de aeronavă va comunica autorităților cărora le este predat, conform prevederilor prezentului articol, autorul prezumat al infracțiunii, elementele de probă și de informare care, potrivit legii statului de înmatriculare a aeronavei sînt în mod legitim în posesia sa.

Articolul 10

Atunci cînd măsurile luate au fost în conformitate cu prevederile prezentei convenții, nici comandantul aeronavei, nici un alt membru al echipajului, nici un pasager, nici proprietarul sau cel care exploatează aeronava, nici persoana în numele căreia s-a efectuat zborul, nu vor putea fi declarați răspunzători în cadrul vreunei proceduri angajate pe baza unui prejudiciu suferit de persoane care au făcut obiectul acestor măsuri.

TITLUL IV

Capturarea ilicită a aeronavelor

Articolul 11

1. Atunci cînd, în mod ilicit și prin violență sau prin amenințare cu violența, o persoană de la bord a împiedicat exploatarea unei aeronave în zbor, a pus stăpînire pe aceasta sau a exercitat în alt mod controlul asupra ei sau cînd este pe cale de a săvîrși un astfel de act, statele contractante vor lua orice măsuri corespunzătoare pentru a restitui sau a păstra comandantului legitim controlul asupra aeronavei.

2. În cazurile prevăzute în paragraful precedent, orice stat contractant în care aterizează aeronava va permite pasagerilor și echipajului să-și continue călătoria de îndată ce va fi posibil. El va restitui aeronava și încărcătura ei acelora care au dreptul să le dețină.

TITLUL V

Drepturi și obligații ale statelor

Articolul 12

Oricare stat contractant va permite comandantului unei aeronave înmatriculate într-un alt stat contractant să debarce orice persoană în conformitate cu prevederile articolului 8 paragraful 1.

Articolul 13

1. Oricare stat contractant este obligat să primească o persoană pe care comandantul de aeronavă o predă conform prevederilor articolului 9 paragraful 1.

2. Dacă apreciază că împrejurările justifică acest lucru, orice stat contractant va asigura deținerea sau va lua orice alte măsuri pentru a asigura prezența unei persoane considerate a fi autorul unui act prevăzut de articolul 11 paragraful 1, precum și a oricărei persoane care i-a fost predată. Deținerea și celelalte măsuri trebuie să fie în conformitate cu legislația acelui stat; ele nu pot fi menținute decît pe perioada necesară pentru începerea urmăririi penale sau a unei proceduri extraordinare.

3. Orice persoană deținută în conformitate cu paragraful precedent va primi toate înlesnirile pentru a putea comunica imediat cu cel mai apropiat reprezentant calificat al statului a cărui naționalitate o are.

4. Orice stat contractant căruia îi este predată o persoană conform prevederilor articolului 9 paragraful 1 sau pe teritoriul căruia aterizează o aeronavă după săvîrșirea unui act din cele prevăzute la articolul 11 paragraful 1 va proceda imediat la o anchetare preliminară a faptelor.

5. Atunci cînd un stat primește o persoană în detențiune conform prevederilor prezentului articol, el va înștiința de îndată despre această detențiune, precum și despre împrejurările care o justifică, statul de înmatriculare a aeronavei, statul a cărui naționalitate o are persoana deținută și, dacă apreciază indicat, orice alt stat interesat. Statul care procedează la ancheta preliminară prevăzută în prezentul articol, paragraful 4, va comunica prompt concluziile acesteia statelor mai sus menționate și le va indica dacă intenționează să-și exercite competența de jurisdicție.

Articolul 14

1. Dacă o persoană care a fost debarcată în conformitate cu prevederile articolului 8 paragraful 1, sau care a fost predată conform prevederilor articolului 9 paragraful 1, sau care a părăsit aeronava după ce a săvîrșit un act din cele prevăzute la articolul 11 paragraful 1, nu poate sau nu vrea să-și continue călătoria, în acest caz statul pe teritoriul căruia a avut loc aterizarea, dacă refuză să primească această persoană și dacă aceasta nu are naționalitatea statului respectiv sau nu-și are reședința permanentă pe teritoriul acestuia, poate să o expulzeze către statul a cărui naționalitate o are sau unde își are reședința permanentă sau către statul de pe teritoriul căruia aceasta a început călătoria aeriană.

2. Nici debarcarea, nici predarea, nici deținerea și nici alte măsuri prevăzute la articolul 13 paragraful 2, nici expulzarea conform paragrafului precedent, nu sînt considerate ca o admitere a acelei persoane pe teritoriul statului respectiv, din punctul de vedere al legilor acelui stat privitoare la intrarea sau admiterea persoanelor. Prevederile prezentei convenții nu pot afecta legile statelor contractante privitoare la expulzarea persoanelor de pe teritoriul lor.

Articolul 15

1. Sub rezerva prevederilor articolului precedent orice persoană care a fost debarcată în conformitate cu prevederile articolului 8 paragraful 1, sau care a fost predată conform prevederilor articolului 9 paragraful 1, sau care a părăsit aeronava după ce a săvîrșit un act din cele prevăzute la articolul 11 paragraful 1 și care dorește să-și continue călătoria poate să o facă, de îndată ce este posibil, către orice destinație la latitudinea sa, în afară de cazul cînd prezența sa este cerută conform legii statului pe teritoriul căruia a avut loc aterizarea, pentru începerea unei urmăriri penale sau pentru extrădare.

2. Sub rezerva prevederilor legilor sale referitoare la intrarea și admiterea, la extrădarea și la expulzarea persoanelor, orice stat contractant pe teritoriul căruia a fost debarcată o persoană conform prevederilor articolului 8 paragraful 1, sau predată potrivit prevederilor articolului 9 paragraful 1, sau a părăsit aeronava fiind învinuită de a fi săvîrșit un act din cele prevăzute la articolul 11 paragraful 1, va acorda acestei

persoane un tratament care, în ce privește protecția și securitatea sa, nu va fi mai puțin favorabil decît cel acordat propriilor săi naționali în împrejurări similare.

TITLUL VI

Alte prevederi

Articolul 16

1. Infracțiunile săvîrșite la bordul unor aeronave înmatriculate într-un stat contractant sînt considerate, în scopurile extrădării, ca fiind săvîrșite atît la locul comiterii lor, cît și pe teritoriul statului de înmatriculare a aeronavei.

2. Sub rezerva prevederilor paragrafului precedent, nici o prevedere a prezentei convenții nu trebuie interpretată în sensul de a crea o obligație de a acorda extrădarea.

Articolul 17

Atunci cînd iau măsuri de anchetare sau de arestare sau cînd își exercită în orice alt mod competența în legătură cu o infracțiune săvîrșită la bordul unei aeronave, statele contractante trebuie să țină seama de securitatea și de celelalte interese ale navigației aeriene și trebuie să acționeze astfel încît să evite întîrzierea inutilă a aeronavei, a pasagerilor, a membrilor de echipaj sau a mărfurilor.

Articolul 18

Dacă statele contractante înființează, pentru transportul aerian, organizații de exploatare în comun sau organisme internaționale de exploatare și dacă aeronavele utilizate nu sînt înmatriculate într-un stat determinat, aceste state vor desemna în funcție de împrejurări, pe acela dintre ele care va fi considerat, în scopurile prezentei convenții, ca stat de înmatriculare. Ele vor înștiința despre această desemnare Organizația Aviației Civile Internaționale care va informa toate statele părți la prezenta convenție.

TITLUL VII

Prevederi protocolare

Articolul 19

Prezenta convenție, pînă la data intrării sale în vigoare în condițiile prevăzute la articolul 21, este deschisă spre semnare oricărui stat care, la acea dată, va fi membru al Organizației Națiunilor Unite sau al unei instituții specializate.

Articolul 20

1. Prezenta convenție este supusă ratificării statelor semnatare, conform prevederilor lor constituționale.
2. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Organizația Aviației Civile Internaționale.

Articolul 21

1. Atunci cînd prezenta convenție va întruni ratificările a douăsprezece state semnatare, ea va intra în vigoare, între aceste state, în a nouăzecea zi de la depunerea celui de-al doisprezecelea instrument de ratificare. Cu privire la fiecare stat care va ratifica ulterior convenția, aceasta va intra în vigoare în a nouăzecea zi de la depunerea instrumentului de ratificare al acelui stat.
2. La intrarea sa în vigoare prezenta convenție va fi de îndată înregistrată la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, de către Organizația Aviației Civile Internaționale.

Articolul 22

1. Prezenta convenție, după intrarea sa în vigoare, va fi deschisă aderării oricărui stat membru al Organizației Națiunilor Unite sau al unei instituții specializate.
2. Aderarea va fi efectuată prin depunerea unui instrument de aderare la Organizația Aviației Civile Internaționale și va produce efecte în a nouăzecea zi de la data depunerii.

Articolul 23

1. Orice stat contractant poate să denunțe prezenta convenție printr-o notificare adresată Organizației Aviației Civile Internaționale.

2. Denunțarea va produce efecte la 6 luni de la primirea notificării de către Organizația Aviației Civile Internaționale.

Articolul 24

1. Orice diferend între două sau mai multe state contractante privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenții, care nu poate fi soluționat pe calea negocierilor, va fi supus arbitrajului, la cererea unuia dintre ele. Dacă în cursul a 6 luni de la data cererii de arbitraj părțile nu reușesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului oricare dintre ele poate supune diferendul Curții Internaționale de Justiție, depunînd o cerere conform statutului curții.

2. Fiecare stat contractant va putea, în momentul în care va semna sau va ratifica prezenta convenție sau va adera la ea, să declare că nu se consideră legat de prevederile paragrafului precedent. Celelalte state contractante nu vor fi legate de prevederile respective față de orice stat contractant care va fi formulat o asemenea rezervă.

3. Orice stat contractant care va fi formulat o rezervă conform prevederilor paragrafului precedent va putea în orice moment să-și retragă această rezervă printr-o notificare adresată Organizației Aviației Civile Internaționale.

Articolul 25

În afară de cazul prevăzut la articolul 24, nu va fi admisă nici o rezervă la prezenta convenție.

Articolul 26

Organizația Aviației Civile Internaționale va notifica tuturor statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite sau ale unei instituții specializate :

a) orice semnare a prezentei convenții și data acestei semnări ;

b) depunerea oricărui instrument de ratificare sau de aderare și data acestei depuneri ;

c) data la care prezenta convenție va intra în vigoare, potrivit prevederilor paragrafului 1 din articolul 21 ;

d) primirea oricărei notificări de denunțare și data primirii ;

e) primirea oricărei declarații sau notificări făcute în baza articolului 24 și data primirii.

Drept care subsemnații plenipotențiari autorizați în modul cuvenit au semnat prezenta convenție.

Încheiată la Tokio în a patrusprezecea zi a lunii septembrie anul o mie nouă sute șaizeci și trei, în trei texte autentice întocmite în limbile franceză, engleză și spaniolă.

Prezenta convenție va fi depusă la Organizația Aviației Civile Internaționale, unde, conform prevederilor articolului 19 va rămîne deschisă spre semnare, iar această organizație va transmite copii certificate, pentru conformitate, de pe prezenta convenție tuturor statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite sau ale unei instituții specializate. *

* După *Colecția de legi și decrete*, 1973, vol. IV, pag. 425—439.

DECRETUL Nr. 143
din 19 aprilie 1972

Publicat în B. Of. nr. 49 din 9 mai 1972

EXPUNERE DE MOTIVE

La 13 octombrie 1971 Republica Socialistă România a semnat Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970 în cadrul conferinței internaționale de drept aerian, convocată în acest scop din inițiativa Organizației Aviației Civile Internaționale.

Convenția definește elementele infracțiunii de capturare ilicită a aeronavelor civile, pe care statele se obligă să o reprime prin pedepse severe.

Statele contractante își asumă de asemenea obligația de a lua măsurile necesare pentru a stabili competența lor jurisdicțională în ceea ce privește infracțiunea de capturare ilicită a aeronavelor, precum și orice act de violență împotriva pasagerilor sau echipajelor, în legătură directă cu infracțiunea, și de a proceda imediat la anchete preliminare pentru stabilirea faptelor.

Totodată, statele contractante se angajează să-și acorde asistența judiciară cea mai largă în vederea pedepsirii infractorilor, să ia toate măsurile pentru a menține sau restitui controlul aeronavei comandantului ei legitim, să înlesnească pasagerilor și echipajului, cît mai grabnic cu putință, continuarea călătoriei și să restituie fără întîrziere aeronava și încărcătura sa celor care au dreptul să le dețină.

Infracțiunea este socotită ca un caz de extrădare între statele contractante în condițiile tratatelor bilaterale de extrădare încheiate între ele, sau, în lipsa acestora, în condițiile dreptului lor intern. Statul care subordonează extrădarea de existența unui tratat bilateral are latitudinea, în lipsa unui asemenea tratat cu statul care cere extrădarea, să considere convenția ca fiind baza juridică a extrădării.

Republica Socialistă România, care s-a pronunțat în mod constant în favoarea rezoluțiilor adoptate în Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în problema prevenirii și capturării ilicite a aeronavelor și a semnat Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, este interesată de a deveni parte, prin ratificare, la acest instrument internațional. Dispozițiile convenției oferă cadrul juridic favorabil unei cooperări internaționale eficace pentru prevenirea și reprimarea actelor de deturnare a aeronavelor, fără a aduce atingere prerogativelor suverane ale statelor contractante.

Cu ocazia depunerii instrumentelor de ratificare urmează să se facă o rezervă la dispozițiile articolului 12 punctul 1 în sensul neacceptării jurisdicției obligatorii a Curții Internaționale de Justiție, pentru reglementarea diferendelor privind interpretarea sau aplicarea convenției.

În scopul ratificării Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970, a fost emis alăturatul decret.

DECRET
privind ratificarea Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează :

Articol unic. — Se ratifică Convenția pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970, cu următoarea rezervă :

„Republica Socialistă România, potrivit articolului 12 paragraful 2 din convenție, declară că nu se consideră legată de dispozițiile paragrafului 1 din acest articol al Convenției pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor. Poziția Repu-

blicii Socialiste România este aceea că diferendele privind interpretarea sau aplicarea convenției vor fi supuse Curții Internaționale de Justiție numai cu consimțămîntul tuturor părților în litigiu, pentru fiecare caz în parte".

CONVENȚIE
pentru reprimarea capturării ilicite a aeronavelor, încheiată la Haga la 16 decembrie 1970 *

PREAMBUL

Statele părți la prezenta convenție,

considerînd că actele ilicite de capturare sau de exercitare a controlului unor aeronave în zbor compromit securitatea persoanelor și bunurilor, stînjenesc în mod serios exploatarea serviciilor aeriene și subminează încrederea popoarelor lumii în securitatea aviației civile,

considerînd că săvîrșirea unor asemenea acte le provoacă o serioasă preocupare,

considerînd că, în scopul prevenirii acestor acte, este o necesitate urgentă să se prevadă măsuri corespunzătoare pentru pedepsirea autorilor lor,

au căzut de acord asupra celor ce urmează :

Articolul 1

Comite o infracțiune penală (denumită mai jos infracțiune) orice persoană care, la bordul unei aeronave în zbor :

a) în mod ilicit și prin violență sau amenințare cu violență pune stăpînire pe această aeronavă sau exercită controlul asupra ei, ori încearcă să comită una dintre aceste fapte, sau

b) este complicele unei persoane care comite sau încearcă să comită una dintre aceste fapte.

Articolul 2

Orice stat contractant se obligă să reprime infracțiunea prin pedepse severe.

* Traducere.

Articolul 3

1. Pentru aplicarea prezentei convenții o aeronavă este considerată în zbor din momentul în care, fiind terminată îmbarcarea, toate ușile exterioare ale acelei aeronave au fost închise și pînă în momentul în care una dintre aceste uși este deschisă în vederea debarcării. În caz de aterizare forțată, zborul se consideră ca fiind continuat pînă în momentul cînd autoritatea competentă ia în primire aeronava, precum și persoanele și bunurile de la bord.

2. Prezenta convenție nu se aplică aeronavelor utilizate în scopuri militare, de vamă sau de poliție.

3. Prezenta convenție nu se aplică decît dacă locul de decolare sau locul de aterizare efectivă a aeronavei la bordul căreia a fost săvîrșită infracțiunea este situat în afara teritoriului statului de înmatriculare a acestei aeronave, indiferent dacă este vorba de o aeronavă în zbor internațional sau de o aeronavă în zbor intern.

4. În cazurile prevăzute la art. 5 prezenta convenție nu se aplică dacă locul de decolare și locul de aterizare efectivă a aeronavei la bordul căreia a fost comisă infracțiunea sînt situate pe teritoriul unui singur stat dintre cele menționate în acel articol.

5. Independent de prevederile paragrafelor 3 și 4 ale prezentului articol, articolele 6, 7, 8 și 10 sînt aplicabile, oricare ar fi locul decolării sau aterizării efective a aeronavei, dacă autorul sau autorul prezumat al infracțiunii este descoperit pe teritoriul unui alt stat decît cel de înmatriculare a aeronavei respective.

Articolul 4

1. Orice stat contractant va lua măsurile necesare pentru a stabili competența sa jurisdicțională în ceea ce privește infracțiunea, precum și orice act de violență îndreptat împotriva pasagerilor sau echipajului și comis de autorul prezumat al infracțiunii în legătură directă cu aceasta, în următoarele cazuri :

a) dacă infracțiunea este săvîrșită la bordul unei aeronave înmatriculate în acest stat ;

b) dacă aeronava la bordul căreia s-a săvîrșit infracțiunea aterizează pe teritoriul său avînd încă la bord pe autorul prezumat al infracțiunii ;

4

c) dacă infracțiunea este săvîrșită la bordul unei aeronave închiriate fără echipaj unei persoane care își are sediul principal de exploatare sau, în lipsă, reședința sa permanentă în acel stat.

2. Orice stat contractant va lua de asemenea măsurile necesare pentru a stabili competența sa jurisdicțională în ceea ce privește infracțiunea, în cazul în care autorul prezumat al infracțiunii se găsește pe teritoriul său și cînd statul respectiv nu-l extrădează conform art. 8 unuia dintre statele menționate în paragraful 1 al prezentului articol.

3. Prezenta convenție nu înlătură nici o competență penală exercitată conform legilor naționale.

Articolul 5

Statele contractante care înființează pentru transportul aerian organizații de exploatare în comun sau organisme internaționale de exploatare și care exploatează aeronave care fac obiectul unei înmatriculări comune sau internaționale vor desemna pentru fiecare aeronavă, prin modalități corespunzătoare, statul care exercită competența și care va avea atribuțiile statului de înmatriculare în sensul prezentei convenții. Ele vor înștiința despre această desemnare Organizația Aviației Civile Internaționale, care va informa toate statele părți la prezenta convenție.

Articolul 6

1. Orice stat contractant pe teritoriul căruia se află autorul sau autorul prezumat al infracțiunii, dacă apreciază că împrejurările justifică acest lucru, va asigura detențiunea acestei persoane sau va lua orice alte măsuri necesare pentru a asigura prezența acesteia. Detențiunea și măsurile respective trebuie să fie conforme cu legislația acelui stat ; ele nu pot fi menținute decît pe durata necesară deschiderii urmăririi penale sau a unei proceduri de extrădare.

2. Statul respectiv va proceda imediat la o anchetă preliminară în vederea stabilirii faptelor.

3. Orice persoană deținută în baza paragrafului 1 al prezentului articol poate comunica imediat cu cel mai apropiat reprezentant calificat al statului al cărui cetățean este, în care scop vor fi acordate orice înlesniri.

4. Atunci cînd un stat a deținut o persoană conform prevederilor prezentului articol, el va înștiința imediat despre

această deținere, precum și despre împrejurările care o justifică, statul de înmatriculare a aeronavei, statul menționat la art. 4 paragraful 1 (c), statul al cărui cetățean este persoana deținută și, dacă consideră oportun, orice alte state interesate. Statul care procedează la ancheta preliminară menționată în paragraful 2 al prezentului articol va comunica prompt concluziile acesteia statelor mai sus arătate și le va indica dacă intenționează să-și exercite competența sa jurisdicțională.

Articolul 7

Statul contractant pe teritoriul căruia este descoperit autorul prezumat al infracțiunii, dacă nu-l extrădează, va supune cauza, fără nici o excepție și indiferent dacă infracțiunea a fost sau nu săvîrșită pe teritoriul său, autorităților sale competente pentru exercițiul acțiunii penale. Aceste autorități vor hotărî în aceleași condiții ca pentru orice infracțiune de drept comun cu caracter grav, conform legilor acestui stat.

Articolul 8

1. Infracțiunea este cuprinsă de plin drept ca un caz de extrădare în orice tratat de extrădare încheiat între statele contractante. Statele contractante se obligă să cuprindă infracțiunea ca un caz de extrădare în orice tratat de extrădare ce urmează a se încheia între ele.

2. Dacă un stat contractant care subordonează extrădarea existenței unui tratat este sesizat cu o cerere de extrădarea din partea unui alt stat contractant cu care nu este legat printr-un tratat de extrădare, el are latitudinea de a considera prezenta convenție ca fiind baza juridică a extrădării în ceea ce privește infracțiunea. Extrădarea este subordonată celorlalte condiții prevăzute de dreptul statului solicitat.

3. Statele contractante care nu subordonează extrădarea existenței unui tratat recunosc infracțiunea ca un caz de extrădare între ele, în condițiile prevăzute de dreptul statului solicitat.

4. Între statele contractante, infracțiunea este considerată în vederea extrădării ca fiind comisă atît pe locul săvîrșirii ei cît și pe teritoriul statelor ce trebuie să-și stabilească competența în virtutea articolului 4, paragraful 1.

Articolul 9

1. Atunci cînd unul dintre actele prevăzute la art. 1 (a) este săvîrşit sau pe punctul de a fi săvîrşit, statele contractante vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru ca comandantul legitim al aeronavei să recapete sau să menţină controlul asupra aeronavei.

2. În cazurile menţionate în paragraful precedent, orice stat contractant pe teritoriul căruia se află aeronava, pasagerii sau echipajul înlesneşte pasagerilor şi echipajului continuarea călătoriei lor cît mai grabnic posibil şi restituie fără întîrziere aeronava şi încărcătura sa celor care au dreptul să le deţină.

Articolul 10

1. Statele contractante îşi vor acorda cea mai largă asistenţă judiciară posibilă, în orice procedură penală relativă la infracţiune şi la celelalte acte menţionate în art. 4. În toate cazurile, legea aplicabilă pentru aducerea la îndeplinire a unei cereri de asistenţă este cea a statului solicitat.

2. Prevederile paragrafului 1 al prezentului articol nu afectează obligaţiile ce decurg din prevederile oricărui tratat bilateral sau multilateral care reglementează sau care va reglementa, total sau parţial, domeniul asistenţei judiciare reciproce în materie penală.

Articolul 11

Orice stat contractant va comunica fără întîrziere Consiliului Organizaţiei Aviaţiei Civile Internaţionale, în conformitate cu prevederile legislaţiei sale naţionale, orice informaţii utile pe care le posedă în legătură cu :

a) împrejurările infracţiunii ;

b) măsurile luate în aplicarea art. 9 ;

c) măsurile luate cu privire la autorul sau autorul prezumat al infracţiunii şi în special la rezultatul oricărei proceduri de extrădare sau a oricărei alte proceduri judiciare.

Articolul 12

1. Orice diferend între statele contractante privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenţii, care nu poate fi rezolvat pe calea negocierii, este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre ele. Dacă, timp de 6 luni de la data cererii de arbitraj, părţile nu reuşesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curţii Internaţionale de Justiţie, depunînd o cerere în conformitate cu Statutul Curţii.

2. Fiecare stat va putea, în momentul cînd va semna sau va ratifica prezenta convenţie ori cînd va adera la ea, să declare că nu se consideră legat de prevederile paragrafului precedent. Celelalte state contractante nu vor fi legate prin sus menţionatele prevederi, faţă de orice stat contractant care va formula o atare rezervă.

3. Orice stat contractant care va formula o rezervă conform prevederilor paragrafului precedent va putea în orice moment să renunţe la această rezervă printr-o notificare adresată guvernelor depozitare.

Articolul 13

1. Prezenta convenţie va fi deschisă spre semnare la 16 decembrie 1970 la Haga, statelor care au participat la Conferinţa internaţională de drept aerian ţinută la Haga între 1 şi 16 decembrie 1970 (numită mai jos Conferinţa de la Haga). După 31 decembrie 1970 ea va fi deschisă spre semnare tuturor statelor, la Moscova, Londra şi Washington.

Orice stat care nu va semna convenţia înainte de intrarea ei în vigoare conform paragrafului 3 al prezentului articol va putea adera la ea în orice moment.

2. Prezenta convenţie este supusă ratificării statelor semnatare. Instrumentele de ratificare, precum şi instrumentele de aderare, vor fi depuse la guvernele Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, Regatului Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord şi Statele Unite ale Americii, care sînt desemnate, prin prezentele dispoziţii, ca guverne depozitare.

3. Prezenta convenţie va intra în vigoare la 30 zile de la data depunerii instrumentelor de ratificare a 10 state semnatare care au participat la Conferinţa de la Haga.

4. Pentru celelalte state, prezenta convenţie va intra în vigoare la data intrării sale în vigoare conform paragrafului 3 al prezentului articol, sau la 30 zile de la data depunerii instrumentelor lor de ratificare sau de aderare, dacă această din urmă dată este posterioară celei dintîi.

5. Guvernele depozitare vor informa prompt toate statele care vor semna prezenta convenţie sau care vor adera la ea despre data fiecărei semnături, data depunerii fiecărui instru-

ment de ratificare sau de aderare, data intrării în vigoare a prezentei convenții, precum și despre orice alte comunicări.

6. Din momentul intrării în vigoare, prezenta convenție va fi înregistrată de guvernele depozitare conform art. 102 din Carta Națiunilor Unite și conform prevederilor art. 83 din Convenția referitoare la aviația civilă internațională (Chicago, 1944).

Articolul 14

1. Orice stat contractant poate denunța prezenta convenție printr-o notificare scrisă adresată guvernelor depozitare.

2. Denunțarea va avea efect la 6 luni după data la care notificarea va fi primită de guvernele depozitare.

Drept care plenipotențiarii mai jos semnați, valabil împuterniciți, au semnat prezenta convenție.

Încheiată la Haga la 16 decembrie 1970, în trei exemplare originale cuprinzînd fiecare patru texte autentice redactate în limbile franceză, engleză, spaniolă și rusă.*

* După *Colecția de legi și decrete*, 1972, vol. II, pag. 226—235.

DECRETUL Nr. 66
din 30 mai 1975

Publicat în B. Of. nr. 58 din 10 iunie 1975

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin alăturatul decret al Consiliului de Stat se ratifică Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, încheiată la Montreal la 23 septembrie 1971.

Convenția cuprinde prevederi referitoare la sancționarea actelor ilicite săvîrșite cu intenție asupra aeronavelor aflate atît în zbor, cît și la sol, în perioada de pregătire a zborului, precum și asupra instalațiilor sau serviciilor de navigație aeriană de pe sol, de natură a pune în pericol securitatea acestora.

Sînt astfel incriminate: actele de violență săvîrșite împotriva unei persoane aflate la bordul unei aeronave în zbor; distrugerea sau deteriorarea unei aeronave în serviciu, plasarea la bordul acesteia a unor dispozitive sau substanțe apte să o distrugă sau să o deterioreze; distrugerea, deteriorarea sau perturbarea funcționării unor instalații sau servicii de navigație aeriană; comunicarea unor informații false.

Convenția cuprinde angajamentul statelor de a sancționa cu pedepse severe asemenea infracțiuni, de a stabili competența lor jurisdicțională și a proceda imediat la anchete preliminare în vederea stabilirii faptelor, precum și de a lua toate măsurile pentru a înlesni călătorilor și echipajului continuarea călătoriei cît mai curînd posibil, restituind fără întîrziere aeronava și încărcătura sa celor ce au dreptul să le dețină.

Republica Socialistă România a semnat convenția la 10 iulie 1972.

Prin ansamblul prevederilor sale, Convenția de la Montreal oferă un cadru favorabil cooperării internaționale eficace în domeniul prevenirii diverselor forme de intervenție ilicită în activitatea aviației civile.

În decretul Consiliului de Stat de ratificare a Convenției se face o rezervă la dispozițiile articolului 14, paragraful 1, în sensul că diferendele privind interpretarea sau aplicarea convenției vor fi supuse Curții Internaționale de Justiție, numai cu acordul părților în litigiu.

DECRET
privind ratificarea Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, încheiată la Montreal la 23 septembrie 1971

Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România decretează :

Articol unic. — Se ratifică Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, încheiată la Montreal la 23 septembrie 1971, cu următoarea rezervă :

„Republica Socialistă România declară că nu se consideră legată de dispozițiile articolului 14 paragraful 1 al Convenției pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile. Poziția Republicii Socialiste România este aceea că diferendele privind interpretarea sau aplicarea convenției vor fi supuse Curții Internaționale de Justiție numai cu consimțămîntul tuturor părților în litigiu, pentru fiecare caz în parte."

CONVENȚIE
pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile încheiată la Montreal la 23 septembrie 1971 *

Statele părți la prezenta convenție,

considerînd că actele ilicite îndreptate contra securității aviației civile pun în pericol securitatea persoanelor și bunurilor, împiedică în mod serios exploatarea serviciilor aeriene și subminează încrederea popoarelor lumii în securitatea aviației civile,

considerînd că, în scopul de a preveni aceste acte, trebuie să se prevadă urgent măsuri corespunzătoare în vederea pedepsirii autorilor acestora,

au convenit asupra celor ce urmează :

* Traducere.

Articolul 1

1. Comite o infracțiune orice persoană care, în mod ilicit, cu intenție :

a) săvîrșește un act de violență împotriva unei persoane aflate la bordul unei aeronave în zbor, dacă acest act este de natură să pună în pericol securitatea aeronavei ;

b) distruge o aeronavă în serviciu sau îi cauzează deteriorări care o fac inaptă de zbor ori care sînt de natură să pună în pericol securitatea în zbor ;

c) plasează sau face să se plaseze pe o aeronavă în serviciu, prin orice mijloc, un dispozitiv sau substanțe apte să distrugă acea aeronavă sau să-i producă deteriorări care o fac inaptă de zbor ori sînt de natură să-i pună în pericol securitatea în zbor ;

d) distruge sau deteriorează instalații sau servicii de navigație aeriană sau tulbură funcționarea acestora, dacă vreunul dintre aceste acte este de natură să pună în pericol securitatea aeronavelor în zbor ;

e) comunică o informație știind că aceasta este falsă și, prin acest fapt, pune în pericol securitatea unei aeronave în zbor.

2. Comite o infracțiune și acela care :

a) încearcă să comită una dintre infracțiunile prevăzute în paragraful 1 al prezentului articol ;

b) este complice al unei persoane care comite sau încearcă să comită vreuna dintre aceste infracțiuni.

Articolul 2

În sensul prezentei convenții :

a) o aeronavă se consideră a fi în zbor din momentul în care, îmbarcarea fiind terminată, toate ușile exterioare au fost închise și pînă în momentul în care una dintre aceste uși

a fost deschisă în vederea debarcării ; în caz de aterizare forţată, se consideră că zborul se continuă pînă cînd autoritatea competentă preia în sarcină aeronava, persoanele şi bunurile de la bord ;

b) o aeronavă se consideră a fi în serviciu din momentul în care personalul de la sol sau echipajul începe să o pregătească în vederea unui anumit zbor pînă la expirarea unui termen de 24 de ore după orice aterizare ; perioada de serviciu cuprinde, în orice caz, întregul timp în care aeronava se află în zbor în sensul alin. a) din prezentul paragraf.

Articolul 3

Fiecare stat contractant se angajează să sancţioneze prin pedepse severe infracţiunile prevăzute în art. 1.

Articolul 4

1. Prezenta convenţie nu se aplică aeronavelor folosite în scopuri militare, de vamă sau de poliţie.

2. În cazurile prevăzute la art. 1 paragraful 1 alin. a), b), c) şi e), prezenta convenţie se aplică — în ceea ce priveşte atît o aeronavă în zbor internaţional, cît şi o aeronavă în zbor intern —, dacă :

a) locul real sau cel prevăzut pentru decolarea sau aterizarea aeronavei se află în afara teritoriului statului de înmatriculare a navei, sau

b) infracţiunea a fost săvîrşită pe teritoriul altui stat decît cel de înmatriculare a aeronavei.

3. Prin derogare de la dispoziţiile paragrafului 2 din prezentul articol, în cazurile prevăzute la art. 1 paragraful 1 alin. a), b), c) şi e), prezenta convenţie se aplică şi atunci cînd autorul sau autorul prezumat al infracţiunii este descoperit pe teritoriul altui stat decît cel de înmatriculare a aeronavei.

4. În ceea ce priveşte statele menţionate la art. 9 şi în cazurile prevăzute la art. 1 paragraful 1 alin. a), b), c) şi e), prezenta convenţie nu se aplică dacă locurile menţionate în paragraful 2 alin. a) din prezentul articol se află pe teritoriul unui singur stat din cele menţionate în art. 9, în afara cazului cînd infracţiunea ar fi săvîrşită sau autorul prezumat al infracţiunii ar fi descoperit pe teritoriul altui stat.

5. În cazurile prevăzute la art. 1 paragraful 1 alin. d), prezenta convenţie nu se aplică decît dacă instalaţiile şi serviciile de navigaţie aeriană sînt folosite pentru navigaţia aeriană internaţională.

6. Dispoziţiile paragrafelor 2, 3, 4 şi 5 din prezentul articol se aplică şi în cazurile prevăzute în art. 1 paragraful 2.

Articolul 5

1. Fiecare stat contractant ia măsurile necesare pentru stabilirea competenţei sale, în scopul anchetării infracţiunilor, în următoarele cazuri :

a) dacă infracţiunea este săvîrşită pe teritoriul acestui stat ;

b) dacă infracţiunea este săvîrşită împotriva sau la bordul unei aeronave înmatriculate în acest stat ;

c) dacă aeronava la bordul căreia s-a comis infracţiunea aterizează pe teritoriul său şi autorul prezumat al infracţiunii se află încă la bord ;

d) dacă infracţiunea este săvîrşită împotriva sau la bordul unei aeronave închiriate fără echipaj unei persoane care are sediul principal al activităţii sale sau, în lipsă, reşedinţa sa permanentă în acest stat.

2. Fiecare stat contractant ia, de asemenea, măsurile necesare pentru stabilirea competenţei sale în scopul anchetării infracţiunilor prevăzute la art. 1 paragraful 1 alin. a), b) şi c), precum şi la paragraful 2 al aceluiaşi articol, în măsura în care acest paragraf priveşte menţionatele infracţiuni, în cazul în care autorul prezumat al uneia dintre acestea se găseşte pe teritoriul acestui stat, iar acesta nu efectuează extrădarea, conform art. 8, către unul dintre statele prevăzute în paragraful 1 al prezentului articol.

3. Prezenta convenţie nu înlătură competenţa penală exercitată în conformitate cu legile naţionale.

Articolul 6

1. Dacă consideră că circumstanţele o justifică, statul contractant pe teritoriul căruia se găseşte autorul sau autorul prezumat al infracţiunii asigură detenţia acestuia sau ia orice alte măsuri necesare pentru a-i asigura prezenţa. Această detenţie şi aceste măsuri trebuie să fie conforme cu legislaţia acelui stat ; ele nu pot fi menţinute decît pe perioada necesară începerii urmăririi penale sau a unei proceduri de extrădare.

2. Acest stat procedează imediat la o anchetă preliminară în vederea stabilirii faptelor.

3. Orice persoană deținută în aplicarea prevederilor paragrafului 1 din prezentul articol poate comunica imediat cu cel mai apropiat reprezentant calificat al statului a cărui naționalitate o are; orice facilități îi sînt acordate în acest scop.

4. Atunci cînd un stat pune o persoană în stare de detenție în conformitate cu prevederile prezentului articol, el înștiințează imediat despre această detenție, precum și despre împrejurările care o justifică, statele menționate la art. 5 paragraful 1, statul a cărui naționalitate o are persoana deținută și, dacă consideră oportun, orice alte state interesate. Statul care procedează la ancheta preliminară prevăzută la paragraful 2 din prezentul articol comunică neîntîrziat concluziile statelor menționate mai sus și le indică dacă înțelege să-și exercite competența.

Articolul 7

Statul contractant pe teritoriul căruia este descoperit autorul prezumat al unei infracțiuni, în cazul cînd nu procedează la extrădarea acestuia, supune cazul, fără nici o excepție și indiferent dacă infracțiunea a fost sau nu săvîrșită pe teritoriul său, autorităților sale care au competența de a exercita acțiunea penală. Aceste autorități hotărăsc în aceleași condiții ca și pentru celelalte infracțiuni, de drept comun cu caracter grav, potrivit legilor acestui stat.

Articolul 8

1. Infracțiunile sînt de plin drept socotite ca fiind caz de extrădare în orice tratat de extrădare încheiat între statele contractante. Statele contractante se angajează să includă infracțiunile ca fiind caz de extrădare în orice convenție de extrădare pe care au încheiat-o între ele.

2. În cazul în care un stat contractant care condiționează extrădarea de existența unei convenții este sesizat cu o cerere de extrădare din partea unui alt stat contractant cu care nu a încheiat convenție de extrădare, acesta are latitudinea de a considera prezenta convenție ca temei juridic al extrădării în ceea ce privește infracțiunile. Extrădarea este supusă celorlalte condiții prevăzute de dreptul statului căruia i-a fost adresată cererea.

3. Statele contractante care nu condiționează extrădarea de existența unei convenții socotesc infracțiunea ca un caz de extrădare între ele, în condițiile definite de dreptul statului căruia i-a fost adresată cererea.

4. În scopul extrădării între statele contractante, se va considera că infracțiunile au fost comise atît la locul săvîrșirii lor, cît și pe teritoriul statelor care trebuie să stabilească competența lor potrivit art. 5 paragraful 1 alin. b), c) și d).

Articolul 9

Statele contractante care înființează pentru transportul aerian organizații de exploatare în comun sau organisme internaționale de exploatare și care exploatează aeronave făcînd obiectul unei înmatriculări comune sau internaționale desemnează pentru fiecare aeronavă, în funcție de împrejurări, statul care exercită competența și care va avea atribuțiile statului de înmatriculare în sensul prezentei convenții. Ele vor înștiința despre această desemnare Organizația Aviației Civile Internaționale, care va informa despre aceasta toate statele părți la prezenta convenție.

Articolul 10

1. Statele contractante se angajează, conform dreptului internațional și național, să depună eforturi pentru a lua măsuri raționale în scopul prevenirii săvîrșirii infracțiunilor prevăzute în art. 1.

2. Atunci cînd zborul unei aeronave a fost întîrziat sau întrerupt din cauza comiterii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 1, statul contractant pe teritoriul căruia se găsesc aeronava, pasagerii sau echipajul facilitează pasagerilor și echipajului continuarea călătoriei cît mai curînd posibil. El restituie fără întîrziere aeronava și încărcătura sa celor ce au dreptul să le dețină.

Articolul 11

1. Statele contractante acordă cea mai largă asistență judiciară posibilă în orice procedură penală privind infracțiunile menționate. În toate cazurile, legea aplicabilă pentru executarea unei cereri de asistență este aceea a statului căruia i se adresează cererea.

2. Dispozițiile paragrafului 1 din prezentul articol nu aduc atingere obligațiilor decurgînd din dispozițiile oricărei alte convenții bilaterale sau multilaterale prin care se reglementează, total sau parțial, domeniul asistenței judiciare în materie penală.

Articolul 12

Dacă vreunul dintre statele contractante are motive să creadă că se va comite o infracțiune din cele prevăzute la art. 1, el transmite, potrivit dispozițiilor legislației sale naționale, toate datele utile pe care le posedă, statelor pe care le apreciază că se incadrează în art. 5 paragraful 1.

Articolul 13

Statele contractante comunică, cît mai curînd posibil, Consiliului Organizației Aviației Civile Internaționale, potrivit dispozițiilor legislației lor naționale, orice informații de care dispun, privind :

a) împrejurările săvîrșirii infracțiunii ;

b) măsurile luate în aplicarea art. 10 paragraful 2 ;

c) măsurile luate în legătură cu autorul prezumat al infracțiunii și, în special, rezultatul unei proceduri de extrădare sau al oricărei alte proceduri judiciare.

Articolul 14

1. Orice diferend între statele contractante în legătură cu interpretarea sau aplicarea prezentei convenții care nu poate fi soluționat pe cale de negocieri este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre aceste state. Dacă timp de 6 luni de la data cererii de arbitraj părțile nu reușesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate să supună diferendul Curții Internaționale de Justiție, formulînd o cerere în conformitate cu statutul curții.

2. Fiecare stat va putea, în momentul semnării, ratificării sau aderării la convenție, să declare că nu se consideră legat de dispozițiile paragrafului precedent. Celelalte state contractante nu vor fi legate de dispozițiile paragrafului 1 față de acel stat contractant care a formulat o atare rezervă.

3. Statul contractant care a formulat o rezervă potrivit dispozițiilor paragrafului precedent va putea oricînd să renunțe la această rezervă printr-o notificare adresată guvernelor depozitare.

Articolul 15

1. Prezenta convenție va fi deschisă pentru semnare la 23 septembrie 1971, la Montreal, de către statele participante la Conferința internațională de drept aerian, ținută la Montreal la 8—23 septembrie 1971, denumită mai jos conferința de la Montreal. După 10 octombrie 1971 ea va fi deschisă pentru semnare din partea tuturor statelor, la Washington, Londra și Moscova. Orice stat care nu a semnat convenția înaintea intrării ei în vigoare potrivit paragrafului 3 din prezentul articol va putea adera la aceasta oricînd.

2. Prezenta convenție este supusă ratificării statelor semnatare. Instrumentele de ratificare și cele de aderare vor fi depuse pe lîngă guvernele Statelor Unite ale Americii, Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, care se desemnează ca guverne depozitare.

3. Convenția va intra în vigoare după 30 de zile de la data depunerii instrumentelor de ratificare din partea a zece state semnatare care au participat la Conferința de la Montreal.

4. Pentru celelalte state convenția intră în vigoare la data intrării sale în vigoare conform paragrafului 3 din prezentul articol, sau după 30 de zile de la data depunerii instrumentului respectiv de ratificare sau de aderare, dacă această dată este ulterioară primei.

5. Guvernele depozitare vor informa neîntîrziat toate statele care vor semna sau vor adera la prezenta convenție despre data fiecărei semnări, data depunerii fiecărui instrument de ratificare sau de aderare, despre data intrării în vigoare a convenției, precum și despre orice alte comunicări.

6. La intrarea în vigoare convenția va fi înregistrată de către guvernele depozitare conform dispozițiilor art. 102 din Carta Națiunilor Unite și ale art. 83 din Convenția referitoare la aviația civilă internațională (Chicago, 1944).

Articolul 16

1. Oricare dintre statele contractante poate să denunțe prezenta convenție printr-o notificare scrisă adresată guvernelor depozitare.

2. Denunțarea va avea efect după 6 luni de la data la care notificarea va fi primită de guvernele depozitare.

Drept care subsemnații plenipotențiari, legal autorizați, au semnat prezenta convenție.

Încheiată la Montreal la douăzeci și trei septembrie anul o mie nouă sute șaptezeci și unu, în trei exemplare originale, cuprinzînd fiecare patru texte autentice redactate în limbile franceză, engleză, spaniolă și rusă. *

---

* După *Colecția de legi și decrete*, 1975, vol. II, pag. 220—230.

CAPITOLUL III

REZOLUȚII ALE ADUNĂRII GENERALE A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE. CONVENȚIA INTERNAȚIONALĂ CONTRA LUĂRII DE OSTATICI

REZOLUȚIA 3034 (XXVII)

a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, adoptată la cea de-a 2114-a ședință plenară, din 18 decembrie 1972

Măsuri vizind prevenirea terorismului internațional care pune în pericol sau nimicește vieți omenești inocente, ori compromite libertățile fundamentale ale omului, studierea cauzelor subiacente ale formelor terorismului și actelor de violență ce își au originea în decepții, subjugare și desperare și care îndeamnă anumite persoane să sacrifice vieți omenești, inclusiv pe a lor, pentru a încerca să aducă comunității schimbări radicale.

Adunarea Generală,

Profund neliniștită în fața actelor de terorism internațional care se produc din ce în ce mai frecvent și care antrenează pierderea de vieți omenești inocente,

Recunoscînd importanța cooperării internaționale pentru elaborarea de măsuri corespunzătoare pentru a impiedica în mod efectiv producerea acestor acte, în vederea găsirii soluțiilor juste și pașnice cît mai curînd cu putință,

Reamintind Declarația cu privire la principiile de drept internațional privind relațiile prietenești și de cooperare între state în conformitate cu Carta Națiunilor Unite :

1. Exprimă profunda sa preocupare față de numărul crescînd al actelor de violență care pun în pericol sau distrug vieți umane inocente sau compromit libertățile fundamentale.

2. Cere în mod insistent statelor să se consacre imediat cercetării, găsirii unor soluții juste și pașnice care vor permite eliminarea cauzelor profunde ale acestor acte de violență.

3. Reafirmă dreptul inalienabil la autodeterminare și la independență al tuturor popoarelor supuse regimurilor coloniale, rasiste și altor forme de dominație străină și afirmă legitimitatea luptei lor, în mod deosebit a luptei de eliberare națională în conformitate cu scopurile și principiile Cartei și cu rezoluțiile pertinente ale organelor Organizației Națiunilor Unite.

4. Condamnă actele de agresiune și de terorism la care continuă să se dedea regimurile coloniale, rasiste și străine privind popoarele de dreptul lor legitim la autodeterminare, la independență și de alte drepturi ale omului și libertăți fundamentale.

5. Invită statele să devină părți la convențiile internaționale existente care privesc diferite aspecte ale problemei terorismului internațional.

6. Invită statele să ia toate măsurile corespunzătoare la nivel național, în vederea eliminării rapide și definitive a fenomenului, ținînd seama de dispozițiile paragrafului 3 susmenționat.

7. Invită statele să examineze de urgență acest subiect și să supună observațiile lor Secretariatului general pînă la 10 aprilie 1973 cel tîrziu, inclusiv propunerile concrete în vederea găsirii unei soluții eficace problemei.

8. Roagă Secretarul general să transmită un studiu analitic asupra observațiilor comunicate de către state, conform paragrafului 7 de mai sus, Comitetului special care trebuie să fie creat potrivit paragrafului 9.

9. Hotărăște să creeze un Comitet special asupra terorismului internațional, compus din 35 de membri, care vor fi desemnați de Președintele Adunării Generale, ținînd seama de principiul reprezentării geografice echitabile.

10. Roagă Comitetul special să examineze observațiile transmise de către state conform paragrafului 7 de mai sus și să prezinte un raport Adunării Generale în timpul celei de-a XXVIII-a Sesiuni, împreună cu recomandările sale în vederea unei eventuale cooperări pentru eliminare rapidă a fenomenului, ținîndu-se seama de paragraful 3.

11. Roagă Secretarul general să acorde Comitetului special mijloacele și serviciile necesare.

12. Hotărăște să inscrie chestiunea pe ordinea de zi provizorie a celei de-a XXVIII-a Sesiuni *.

* Documentul A/8969 (Biblioteca Centrului de Informare O.N.U. — România).

RAPORTUL
Comitetului special al Națiunilor Unite asupra terorismului internațional din 25 martie 1977

I. La a 99-a ședință plenară, din 15 decembrie 1976, la recomandarea Comisiei a 6-a, Adunarea Generală a adoptat rezoluția 31/102, intitulată „Măsuri urmărind prevenirea terorismului internațional care pune în pericol sau duce la dispariția de vieți omenești nevinovate sau compromite libertățile fundamentale și studiu al cauzelor subiacente formelor terorismului și actelor de violență, care își au originea în mizerie, decepții, prejudecăți și desperare și care împing anumite persoane să sacrifice vieți omenești, inclusiv propria lor viață, pentru a încerca să aducă schimbări radicale", al cărui text este următorul :

Adunarea Generală,

Profund neliniștită în fața actelor de terorism internațional care au loc din ce în ce mai frecvent și care duc la pierderi de vieți omenești nevinovate,

Recunoscînd importanța cooperării internaționale în elaborarea de măsuri capabile să împiedice efectiv producerea acestor acte și importanța studiului cauzelor subiacente a acestor acte, în vederea găsirii unor soluții juste și pașnice cît mai curînd cu putință,

Amintind declarația referitoare la principiile dreptului internațional cu privire la relațiile de prietenie și cooperare între state în conformitate cu Carta Națiunilor Unite,

Constatînd că, Comitetul special asupra terorismului, creat în conformitate cu rezoluția 3034 (XXVII) a Adunării Generale, datînd din 18 decembrie 1972, a fost obligat să-și suspende lucrările,

Profund convinsă de importanța pe care o reprezintă pentru umanitate continuarea lucrărilor Comitetului special,

1. Exprimă adînca sa preocupare în fața numărului crescînd de acte de terorism internațional, care pun în pericol sau fac să dispară vieți omenești nevinovate sau compromit libertățile fundamentale ;

2. Cere insistent statelor să continue căutarea de soluții juste și pașnice care vor permite eliminarea cauzelor subiacente actelor de violență ;

3. Reafirmă dreptul inalienabil la autodeterminare și independență al tuturor popoarelor supuse de regimuri colonialiste și rasiste, cît și de alte forme de dominație străină și afirmă legitimitatea luptei lor, în special a luptei mișcărilor de eliberare națională, în conformitate cu scopurile și principiile Cartei și cu rezoluțiile pertinente ale organelor Organizației Națiunilor Unite ;

4. Condamnă actele de represiune și terorism la care continuă să se dedea regimurile colonialiste, rasiste și străine privind popoarele de dreptul lor legitim la autodeterminare și independență și de alte drepturi și libertăți fundamentale ;

5. Invită statele să devină părți ale convențiilor internaționale existente, care au ca obiect diverse probleme ale terorismului internațional ;

6. Invită statele să ia toate măsurile adecvate la nivel internațional, în vederea eliminării rapide și definitive a problemei, ținînd cont de dispozițiile paragrafului 3 de mai sus ;

7. Invită Comitetul special împotriva terorismului internațional să-și continue lucrările în conformitate cu mandatul ce i-a fost încredințat prin rezoluția 3034 (XXVII) a Adunării Generale ;

8. Invită statele care nu au făcut-o încă să supună Secretarului general spre examinare observațiile și propunerile lor concrete, cît mai curînd cu putință, cu scopul de a permite Comitetului special să se achite cît mai bine de mandatul său ;

9. Roagă Secretarul general să transmită Comitetului special un studiu analitic al observațiilor formulate de state să-l supună examinării în conformitate cu paragraful 8 de mai sus ;

10. Roagă Comitetul special să examineze observațiile formulate de state și supuse examinării în conformitate cu paragraful 8 de mai sus și să prezinte Adunării Generale raportul său (cu ocazia celei de a 32-a sesiuni) adăugînd acestuia propriile recomandări în vederea unei cooperări eventuale

pentru eliminarea rapidă a problemei, ținînd cont de dispozițiile paragrafului 9 ;

11. Roagă Secretarul general să furnizeze Comitetului special mijloacele și înlesnirile necesare, inclusiv dări de seamă analitice ;

12. Decide să înscrie problema pe ordinea de zi provizorie a celei de a 32-a sesiuni.

*

II. 1. În conformitate cu rezoluția 3034 (XXVII) a Adunării Generale datînd din 18 decembrie 1972, Comitetul special împotriva terorismului internațional se compune din următoarele state membre : Algeria, Austria, Barbados, Canada, Congo, S.U.A., Franța, Guineea, Haiti, Ungaria, India, Iran, Italia, Japonia, Mauritania, Nicaragua, Nigeria, Panama, Republica Arabă Siriană, Republica Ucraina, Republica Unită a Tanzaniei, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Suedia, Cehoslovacia, Tunisia, Turcia, U.R.S.S., Uruguay, Venezuela, Yemen, Republica Democrată a Yemenului, Iugoslavia, Zair și Zambia.

2. Comitetul special împotriva terorismului internațional s-a reunit la sediul Organizației Națiunilor Unite între 14 și 25 martie 1977.

3. La a 3-a, a 4-a și a 5-a ședință, care au avut loc între 16 și 21 martie, Comitetul special a ales membrii Biroului.

4. Sesiunea a fost deschisă în numele Secretarului general de dr. Erik Suy, secretar general adjunct. Consilierul juridic dl. Chafik Malek, director adjunct al cercetării și studiilor pentru Diviziunea sistemului de codificare (serviciul juridic) a îndeplinit funcția de secretar al Comitetului special.

5. La a 5-a ședință din 21 martie, Comitetul special a adoptat ordinea de zi care urmează :

1. deschiderea sesiunii ;
2. alegerea biroului ;
3. adoptarea ordinii de zi ;
4. organizarea lucrărilor ;
5. examinarea observațiilor statelor și formularea de recomandări în conformitate cu rezoluția 31/102 a Adunării Generale ;
6. adoptarea raportului.

6. Comitetul special a fost încunoştinţat de observaţiile statelor, supuse examinării în conformitate cu paragraful 8 al rezoluţiei A/31/102 a Adunării Generale.

7. Comitetul special a consacrat şedinţele de la a 5-a la a 8-a, ţinute între 21 şi 24 martie, unei discuţii generale asupra modului de organizare a lucrărilor. Discuţia generală este rezumată în dări de seamă analitice ale comitetului.

8. La a 9-a şi a 10-a şedinţă, Comitetul special a examinat şi adoptat raportul său şi a hotărît să adauge acestuia sub formă de anexe dările de seamă analitice ale sesiunii.

9. La a 10-a şedinţă din 25 martie, Comitetul a adoptat, la propunerea preşedintelui, fără să se procedeze la vot, următoarea declaraţie finală :

1. Comitetul special împotriva terorismului internaţional a ţinut o dezbatere generală asupra problemelor urmărite în mandatul său. Opiniile delegaţiilor consemnate în dări de seamă analitice, figurează sub formă de anexă a prezentului document. Dezbaterea a relevat că membrii Comitetului special s-au făcut ecoul preocupării comunităţii internaţionale în faţa dezvoltării terorismului internaţional.

2. În cadrul Comitetului special au fost reafirmate în mod general drepturile inalienabile la autodeterminare şi independenţă ale tuturor popoarelor supuse de regimuri colonialiste şi rasiste, cît şi de alte forme de dominaţie străină şi legitimitatea luptei lor, în special a luptei mişcării de eliberare naţională, în conformitate cu ţelurile şi principiile Cartei şi cu rezoluţiile pertinente ale organelor Organizaţiei Naţiunilor Unite. În această privinţă anumiţi membri au declarat că nu se poate face nici o excepţie de la condamnarea şi suprimarea activităţilor teroriste internaţionale şi s-au referit la dreptul la viaţă, la libertate şi securitate enunţat în Declaraţia universală a drepturilor omului. Alţii au apreciat că metodele teroriste folosite de anumite guverne şi state trebuiesc să fie considerate ca nişte categorii de acte ameninţînd viaţa unor persoane nevinovate şi care, deci, trebuie să dispară sub lovitura condamnării generale a terorismului.

Alţi membri şi-au exprimat atunci opinia că este vorba aici de o problemă, printre altele, de care se ocupă de mult timp instrumentele şi mecanismele adoptate de Organizaţia Naţiunilor Unite, pentru a proteja drepturile omului şi libertăţile sale fundamentale. Alţii au scos în evidenţă faptul că problemele referitoare la drepturile omului nu intră în cadrul mandatului Comitetului special şi au subliniat în această privinţă principiile pertinente ale Cartei Naţiunilor Unite.

3. Deşi necesitatea condamnării şi reprimării actelor de terorism internaţional nu poate fi pusă la îndoială, s-a manifestat, totuşi, o divergenţă de vederi cu privire la actele care ţin de „terorismul internaţional". Anumite delegaţii au reafirmat opinia conform căreia condamnarea şi represiunea terorismului internaţional nu trebuie să facă obiectul nici unei rezerve.

4. Anumite delegaţii, recunoscînd că sursele terorismului sînt deja în studiu şi pot fi studiate mai departe cu folos, au subliniat, de asemenea, că dacă s-ar dori ca Organizaţia Naţiunilor Unite să progreseze într-un viitor apropiat pe calea împotriva terorismului internaţional, este necesar ca această organizaţie să se concentreze asupra categoriilor de acte care ameninţă viaţa sau securitatea unor indivizi nevinovaţi şi să elaboreze măsuri internaţionale practice şi măsuri naţionale concertate, pentru a lupta împotriva acestor categorii de acte. Ceilalţi membri, amintind mandatul încredinţat Comitetului, au exprimat opinia că numai o definiţie precisă a actelor ce trebuie condamnate şi un studiu aprofundat al cauzelor terorismului ar putea înlătura echivocurile care au paralizat pînă acum orice acţiune eficientă din partea comunităţii internaţionale. Aceste delegaţii au adăugat că măsuri parţiale, luate fără să se ţină cont de cele prealabile, nu ar face decît să înteţească divergenţele şi să împiedice orice progres.

5. Anumiţi membri ai Comitetului au subliniat importanţa măsurilor ce trebuie luate pentru a lupta împotriva terorismului internaţional la scară naţională. Ei au insistat în această privinţă asupra unui fapt care incumbă în mod special statelor, acela de a asigura funcţionarea în condiţii normale a reprezentanţelor diplomatice şi a altor organizaţii şi de a lua măsuri eficiente pentru a preveni actele de terorism îndreptate împotriva acestora. Ei au insistat, de asemenea, asupra faptului că autorităţile competente ale statelor trebuie să ia măsuri pentru a împiedica activităţile ilegale ale organizaţiilor sau grupurilor care incită, încurajează la perpetuare şi fac să perpetueze acte de terorism îndreptate împotriva reprezentanţelor diplomatice şi altor reprezentanţe străine şi a personalului acestor reprezentanţe.

6. Anumiţi membri au subliniat, de asemenea, importanţa faptului ca statele să devină părţi ale convenţiilor care au fost deja elaborate pentru protejarea indivizilor, din orice sursă ar fi ameninţaţi.

7. Membrii Comitetului au emis opinia că Adunarea Generală trebuie să-şi continue eforturile pentru a combate terorismul internaţional. Ei au subliniat, de asemenea, necesitatea unei cooperări internaţionale, pentru a face faţă acestei probleme, pe de o parte studiind cauzele subiacente şi, pe de altă parte, punînd în practică măsurile pentru combaterea terorismului *.

* Supliment nr. 39/A/3339 (Biblioteca Centrului de Informare O.N.U. — România).

REZOLUŢIA 31/103 (XXXI)
adoptată de Adunarea Generală asupra raportului celei de-a 6-a comisii cu privire la elaborarea unei convenţii internaţionale contra luării de ostatici

Adunarea Generală,

Considerînd că sistematizarea şi dezvoltarea progresivă a dreptului internaţional contribuie la transpunerea în fapt a principiilor enunţate în articolele 1 şi 2 ale Cartei Naţiunilor Unite,

Considerînd că, potrivit principiilor proclamate de Cartă, libertatea, dreptatea şi pacea în lume sînt inseparabile de demnitatea inerentă tuturor comunităţilor umane şi de drepturile lor egale şi inalienabile,

Ţinînd cont de Declaraţia universală a drepturilor omului şi de Pactul internaţional referitor la drepturile civile şi politice, care stipulează că orice individ are drept la viaţă, la libertate şi la siguranţa persoanei sale,

Recunoscînd că luarea de ostatici este un act care pune în pericol vieţi omeneşti nevinovate şi violează demnitatea umană,

Trăind sub tensiunea numărului crescînd al acestor acte,

Reamintind interdicţia de a lua ostatici enunţată în articolele 3 şi 4 ale Convenţiei de la Geneva referitoare la protecţia persoanelor civile în timp de război, din 12 august 1949, Convenţia de la Haga pentru reprimarea capturărilor ilegale ale aeronavelor, Convenţia de la Montreal pentru reprimarea actelor ilegale îndreptate contra securităţii aviaţiei civile din 1971, Convenţia din 1973 pentru prevenirea şi reprimarea in-

fracțiunilor contra persoanelor care se bucură de protecție internațională, în aceasta fiind cuprinși și agenții diplomatici, astfel că rezoluția 2645 (XXV) a Adunării Generale din 15 noiembrie 1970, care condamnă deturnarea aeronavelor și (sau) amestecul în zborurile aeriene civile,

Recunoaște necesitatea urgentă a luării (și) altor măsuri capabile să pună capăt luării de ostatici,

Conștientă de necesitatea încheierii sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite a unei Convenții internaționale contra luării de ostatici,

1. Decide crearea unui Comitet special pentru elaborarea unei convenții internaționale contra luării de ostatici compus din 35 state membre.

2. Roagă Președintele Adunării Generale ca după consultarea președinților grupurilor regionale să numească membrii Comitetului special, ținînd cont de o repartiție geografică echitabilă și de o reprezentare a principalelor sisteme juridice ale lumii.

3. Roagă Comitetul special să elaboreze, cît mai curînd posibil, o convenție internațională contra luării de ostatici, și autorizează comitetul în executarea mandatului său, să examineze sugestiile și propunerile tuturor statelor ținînd cont de vederile exprimate în cursul dezbaterilor asupra acestei chestiuni la cea de-a treizeci și una sesiuni a Adunării Generale.

4. Roagă Secretarul general să acorde Comitetului special tot ajutorul necesar și de a pune la dispoziția sa toate mijloacele de care poate avea nevoie pentru a-și îndeplini sarcina, de a comunica comitetului informații la obiect privind luarea de ostatici și de a veghea să fie stabilite și prezentate dări de seamă analitice adunărilor comitetului.

5. Roagă Comitetul special să-și prezinte raportul și să facă toate eforturile pentru a supune din vreme un proiect de convenție Adunării Generale, pentru ca ea să-l poată examina în timpul celei de-a XXXI-a sesiuni și roagă Secretarul general să transmită acest raport statelor membre.

6. Decide înscrierea pe ordinea de zi provizorie a celei de-a XXXI sesiuni chestiunea intitulată „Elaborarea unei convenții internaționale împotriva luării de ostatici“ *.

A 99-a ședință plenară,
15 decembrie 1976

---

* După *Culegerea de rezoluții* O.N.U. Sesiunea a XXXI-a.

REZOLUȚIA ADUNĂRII GENERALE nr. 34/819 din 13 decembrie 1979, în problema Convenției internaționale contra luării de ostatici

Adunarea Generală,

Luînd în considerație că dezvoltarea continuă a dreptului internațional și codificarea sa contribuie la traducerea în viață a scopurilor și principiilor înscrise în articolele 1 și 2 ale Cartei Națiunilor Unite,

Avînd în vedere necesitatea încheierii, sub auspiciile Națiunilor Unite, a unei convenții internaționale împotriva luării de ostatici,

Reamintind rezoluția sa nr. 31/103 din 15 decembrie 1976, prin care s-a creat un comitet special pentru întocmirea proiectului unei convenții internaționale împotriva luării de ostatici, cerîndu-i să conceapă acest proiect cît mai curînd posibil,

Reamintind, de asemenea, rezoluțiile sale nr. 32/148 din 16 decembrie 1977 și 33/19 din 29 noiembrie 1978,

Considerînd proiectul de convenție pregătit de către Comitetul special ca un rezultat al rezoluțiilor menționate,

Adoptă, supune semnării și ratificării sau aprobării Convenția internațională împotriva luării de ostatici, în anexă la prezenta rezoluție.

CONVENȚIA INTERNAȚIONALĂ contra luării de ostatici

Statele părți la prezenta Convenție,

Avînd în vedere scopurile și principiile Cartei Națiunilor Unite privind menținerea păcii și securității internaționale și dezvoltarea relațiilor amicale și a cooperării între state,

Recunoscînd îndeosebi că fiecare are dreptul la viață, la libertate și la securitatea persoanei sale așa cum s-a prevăzut în Declarația universală a drepturilor omului și în Pactul internațional referitor la drepturile civile și politice,

Reafirmînd principiul egalității în drepturi a popoarelor și dreptului lor de a dispune de propria lor soartă consacrat în Carta Națiunilor Unite și în Declarația referitoare la principiile de drept internațional ale relațiilor prietenești și cooperării dintre state conform Cartei Națiunilor Unite, precum și în celelalte rezoluții ale Adunării Generale,

Considerînd că luarea de ostatici este un delict care preocupă în mod grav comunitatea internațională și că, potrivit dispozițiilor prezentei Convenții, oricine comite un act de luare de ostatici trebuie să fie urmărit sau extrădat,

Convinși de necesitatea urgentă de a dezvolta o cooperare internațională între state în ceea ce privește elaborarea și adoptarea de măsuri eficace destinate prevenirii, reprimării și pedepsirii tuturor actelor de luare de ostatici ca manifestări ale terorismului internațional,

Au convenit asupra celor ce urmează :

Articolul 1

1. Comite infracțiunea de luare de ostatici în sensul prezentei Convenții oricine sechestrează o persoană (în cele ce urmează denumită „ostatic"), sau o deține și o amenință că o va omorî, o va răni sau că va continua să o dețină pentru a constrînge o parte terță și anume un stat, o organizație internațională interguvernamentală, o persoană fizică sau juridică ori un grup de persoane să îndeplinească un act oarecare sau să se abțină de la un asemenea act, ca o condiție explicită sau implicită a punerii în libertate a ostaticului.

2. Comite, de asemenea, o infracțiune în sensul prezentei Convenții oricine :

a) încearcă să comită un act de luare de ostatici sau

b) devine complicele unei persoane care comite sau încearcă să comită un act de luare de ostatici.

Articolul 2

Orice stat parte reprimă infracțiunile prevăzute la articolul întîi cu pedepse adecvate care iau în considerație natura gravă a acestor infracțiuni.

Articolul 3

1. Statul parte pe teritoriul căruia ostaticul este deținut de autorul infracțiunii ia toate măsurile pe care le consideră potrivite pentru ameliorarea soartei ostaticului îndeosebi spre a asigura eliberarea sa și, la nevoie, a-i înlesni plecarea după punerea lui în libertate.

2. Dacă un obiect deținut de autorul infracțiunii ca urmare a luării de ostatici ajunge să fie deținut de un stat parte, acesta îl restituie, îndată ce este posibil, ostaticului sau părții terțe vizată la articolul întîi, după caz, sau autorităților lor corespunzătoare.

Articolul 4

Statele părți colaborează la prevenirea infracțiunilor prevăzute la articolul întîi îndeosebi :

a) luînd toate măsurile posibile spre a se preveni pregătirea, pe teritoriile lor respective, a acestor infracțiuni destinate a fi comise în cuprinsul sau în afara teritoriului lor, inclusiv măsuri tinzînd să interzică pe teritoriul lor activitățile ilegale ale indivizilor, grupelor și organizațiilor care încurajează, instigă, organizează sau comit acte de luare de ostatici ;

b) făcînd schimb de informații și coordonînd măsurile administrative și altele ce urmează a fi luate, dacă este cazul pentru a se preveni săvîrșirea acestor infracțiuni.

Articolul 5

1. Orice stat parte ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența de a judeca infracțiunile prevăzute la articolul întîi, care sînt comise :

a) pe teritoriul său sau la bordul unei nave sau al unei aeronave înmatriculate în statul respectiv ;

b) de către unul dintre resortisanții săi sau, dacă acest stat consideră indicat, de către apatrizii avînd rezidența obișnuită pe teritoriul său ;

c) pentru a-l constrînge să îndeplinească un act oarecare sau să se abțină de la un asemenea act ; sau

d) împotriva unui ostatic care este resortisantul acestui stat cînd acesta consideră indicat.

2. De asemenea, orice stat parte ia măsurile necesare pentru a-şi stabili competenţa de a judeca infracţiunile prevăzute la articolul întîi în cazul în care autorul prezumat al infracţiunii se află pe teritoriul său şi statul nu-l extrădează unuia dintre statele vizate la paragraful 1 al prezentului articol.

3. Prezenta Convenţie nu exclude o competenţă penală exercitată în virtutea legislaţiei interne.

Articolul 6

1. Dacă apreciază că circumstanţele justifică acest lucru, orice stat parte pe teritoriul căruia se află autorul prezumat al infracţiunii asigură, conform legislaţiei sale, detenţiunea acestei persoane sau ia orice alte măsuri necesare pentru a se asigura în privinţa persoanei autorului prezumat în perioada de timp necesară angajării urmăririi penale sau a unei proceduri de extrădare. Acest stat parte va trebui să procedeze imediat la o anchetă preliminară în vederea stabilirii faptelor.

2. Detenţiunea sau celelalte măsuri vizate la paragraful 1 al prezentului articol sînt notificate fără întîrziere direct sau prin intermediul Secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite :

a) statului unde a fost comisă infracţiunea ;

b) statului care a făcut obiectul constringerii sau tentativei de constringere ;

c) statului a cărui naţionalitate o are persoana fizică sau morală care a făcut obiectul constringerii sau al tentativei de constringere ;

d) statului a cărui naţionalitate o are ostaticul sau pe teritoriul căruia acesta îşi are reşedinţa obişnuită ;

e) statului a cărui naţionalitate o are autorul prezumat al infracţiunii sau, dacă acesta este apatrid, statului pe teritoriul căruia îşi are reşedinţa obişnuită ;

f) organizaţiei internaţionale interguvernamentale care a făcut obiectul constringerii sau al tentativei de constringere ;

g) tuturor celorlalte state interesate.

3. Orice persoană faţă de care sînt luate măsurile vizate la paragraful 1 al prezentului articol este în drept :

a) să comunice fără întîrziere cu reprezentantul competent cel mai apropiat al statului a cărui naţionalitate o are sau care este abilitat în alt mod să stabilească această comunicare sau, dacă este vorba de o persoană apatridă, al statului pe teritoriul căruia această persoană îşi are reşedinţa obişnuită ;

b) să primească vizita unui reprezentant al acestui stat.

4. Drepturile menţionate în paragraful 3 al prezentului articol trebuie să fie exercitate în cadrul legilor şi regulamentelor statului pe teritoriul căruia se află autorul prezumat al infracţiunii, înţelegîndu-se totuşi că aceste legi şi regulamente trebuie să permită realizarea deplină a scopurilor pentru care drepturile sînt acordate în virtutea paragrafului 3 al prezentului articol.

5. Dispoziţiile paragrafelor 3 şi 4 ale prezentului articol nu prejudiciază dreptul oricărui stat parte, care şi-a stabilit competenţa în conformitate cu paragraful 1 b) al articolului 5, de a invita Comitetul Internaţional al Crucii Roşii să comunice cu autorul prezumat al infracţiunii şi să-i facă vizită.

6. Statul care procedează la ancheta preliminară menţionată în paragraful 1 al prezentului articol comunică în mod rapid concluziile anchetei statelor sau organizaţiei menţionată în paragraful 2 al prezentului articol şi le indică dacă înţelege să-şi exercite competenţa.

Articolul 7

Statul parte în care a fost angajată o acţiune penală împotriva autorului prezumat al infracţiunii comunică, conform legilor sale, rezultatul definitiv al acesteia Secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, care informează despre aceasta celelalte state interesate şi organizaţiile internaţionale interguvernamentale interesate.

Articolul 8

1. Statul parte pe teritoriul căruia este descoperit autorul prezumat al infracţiunii, dacă nu-l extrădează, supune problema, fără vreo excepţie şi indiferent dacă infracţiunea a fost sau nu comisă pe teritoriul său, autorităţilor sale competente pentru exercitarea acţiunii penale potrivit unei proceduri conforme legislaţiei acestui stat. Aceste autorităţi iau decizia în aceleaşi condiţii ca pentru orice infracţiune de drept comun de natură gravă, potrivit legilor acestui stat.

2. Orice persoană contra căreia a fost angajată o procedură pentru una dintre infracţiunile prevăzute la articolul întîi se bucură de garanţia unui tratament echitabil în toate stadiile

procedurii, inclusiv de folosința tuturor drepturilor și garanțiilor prevăzute de legea statului pe teritoriul căruia ea se află.

Articolul 9

1. Nu se va admite o cerere de extrădare făcută în virtutea prezentei Convenții cu privire la un autor prezumat al infracțiunii dacă statul parte solicitat are motive substanțiale să creadă :

a) că cererea de extrădare referitoare la o infracțiune prevăzută la articolul întîi a fost prezentată în scopul de a urmări sau de a pedepsi o persoană pentru motive privind rasa, religia, naționalitatea, originea etnică sau opiniile sale politice, sau

b) că poziția acestei persoane riscă să sufere un prejudiciu :

(i) pentru unul din motivele vizate în alineatul a) al prezentului paragraf, sau

(ii) pentru motivul că autoritățile competente ale statului care are calitatea de a exercita drepturile de protecție nu pot comunica cu ea.

2. Referitor la infracțiunile definite în prezenta Convenție, dispozițiile tuturor tratatelor și aranjamentelor de extrădare aplicabile între statele părți sînt modificate între aceste state părți în măsura în care ele sînt incompatibile cu prezenta Convenție.

Articolul 10

1. Infracțiunile prevăzute la articolul întîi sînt deplin drept cuprinse drept cazuri de extrădare în orice tratat de extrădare încheiat între statele părți. Statele părți se angajează să includă aceste infracțiuni drept cazuri de extrădare în orice tratat de extrădare ce s-ar încheia între ele.

2. Dacă un stat parte care subordonează extrădarea existenței unui tratat este sesizat cu o cerere de extrădare de către un alt stat parte cu care nu este legat printr-un tratat de extrădare, statul solicitat are latitudinea de a considera că prezenta Convenție constituie baza juridică a extrădării în ceea ce privește infracțiunile prevăzute la articolul întîi. Extrădarea este subordonată celorlalte condiții prevăzute de dreptul statului solicitat.

3. Statele părți care nu subordonează extrădarea existenței unui tratat recunosc infracțiunile prevăzute la articolul întîi drept caz de extrădare între ele în condițiile prevăzute de dreptul statului solicitant.

4. Între statele părți, infracțiunile prevăzute la articolul întîi sînt considerate în scopul extrădării ca fiind comise atît la locul săvîrșirii lor cît și pe teritoriul statelor obligate să-și stabilească competența în virtutea paragrafului 1 al articolului 5.

Articolul 11

1. Statele părți își acordă întrajutorarea juridică cea mai largă cu putință în orice procedură penală referitoare la infracțiunile prevăzute la articolul întîi, inclusiv în ceea ce privește comunicarea tuturor elementelor de probă de care dispune și care sînt necesare în scopul procedurii.

2. Dispozițiile paragrafului 1 al prezentului articol nu afectează obligațiile referitoare la întrajutorarea judiciară stipulate în orice alt tratat.

Articolul 12

În măsura în care Convențiile de la Geneva din 1949 pentru protecția victimelor de război sau Protocoalele adiționale la aceste convenții sînt aplicabile unui act de luare de ostatici anumit și în măsura în care statele părți la prezenta Convenție sînt ținute, în virtutea respectivelor Convenții, să urmărească sau să predea pe autorul luării de ostatici, prezenta Convenție nu se aplică unui act de luare de ostatici săvîrșit în cursul unor conflicte armate în sensul Convențiilor de la Geneva din 1949 și Protocoalelor aferente inclusiv al conflictelor armate vizate în paragraful 4 din articolul întîi al Protocolului adițional din 1977, în care popoarele luptă contra dominației coloniale și ocupației străine și contra regimurilor rasiste, în exercitarea dreptului popoarelor de a dispune de soarta lor, consacrat în Carta Națiunilor Unite și în Declarația referitoare la principiile de drept internațional ale relațiilor prietenești și cooperării dintre state conform Cartei Națiunilor Unite.

Articolul 13

Prezenta Convenție nu este aplicabilă cînd infracțiunea este comisă pe teritoriul unui singur stat, cînd ostaticul și au-

torul prezumat al infracțiunii au naționalitatea acestui stat și autorul prezumat al infracțiunii este descoperit pe teritoriul acestui stat.

Articolul 14

Nimic în prezenta Convenție nu poate fi interpretat ca justificînd violarea integrității teritoriale sau independenței politice a unui stat, fiind contrar Cartei Națiunilor Unite.

Articolul 15

Dispozițiile prezentei Convenții nu vor afecta aplicarea tratatelor asupra azilului, în vigoare la data adoptării zisei Convenții, în ce privește statele care sînt părți la aceste tratate; dar un stat parte la prezenta Convenție nu va putea invoca aceste tratate în privința unui alt stat parte la prezenta Convenție care nu este parte la aceste tratate.

Articolul 16

1. Orice diferend între două sau mai multe state părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei Convenții care nu este soluționat pe cale de negocieri este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre ele. Dacă, în următoarele șase luni de la data cererii de arbitraj părțile nu reușesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curții Internaționale de Justiție, depunînd o cerere în conformitate cu statutul Curții.

2. Orice stat va putea, în momentul în care va semna prezenta Convenție, o va ratifica sau va adera la ea, să declare că nu se consideră legat de dispozițiile paragrafului 1 al prezentului articol. Celelalte state părți nu vor fi legate prin zisele dispoziții față de un stat parte care va fi formulat o asemenea rezervă.

3. Orice stat parte care va fi formulat o rezervă în conformitate cu dispozițiile paragrafului 2 al prezentului articol va putea ridica în orice moment această rezervă printr-o notificare adresată Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 17

1. Prezenta Convenție este deschisă spre semnare tuturor statelor pînă la 31 decembrie 1980, la sediul Organizației Națiunilor Unite, la New York.

2. Prezenta Convenție va fi ratificată. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

3. Prezenta Convenție este deschisă spre aderare oricărui stat. Instrumentele de aderare vor fi depuse la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 18

1. Prezenta Convenție va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi următoare datei depunerii la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a celui de-al douăzeci și doilea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare dintre statele care vor ratifica Convenția sau vor adera la ea după depunerea celui de-al douăzeci și doilea instrument de ratificare sau de aderare, Convenția va intra în vigoare în cea de-a treizecea zi de la depunerea de către acest stat a instrumentului său de ratificare sau de aderare.

Articolul 19

1. Orice stat parte poate denunța prezenta Convenție pe cale de notificare scrisă adresată Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

2. Denunțarea va produce efect după un an de la data la care notificarea va fi fost primită de Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Articolul 20

Originalul prezentei Convenții, ale cărei texte englez, arab, chinez, spaniol, francez și rus sînt deopotrivă autentice, va fi depus la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, care va trimite tuturor statelor copia convenției certificată pentru conformitate.

Drept care subsemnații, autorizați în modul cuvenit în acest scop de guvernele lor respective, au semnat prezenta Convenție care a fost deschisă spre semnare la New York, la 18 decembrie 1979 *.

---

* Traducere după Doc. *S/C.6/34/L.23 United Nations General Assembly, Thirty-fourth session. Agenda item. 113.*

ORGANIZAȚIA NAȚIUNILOR UNITE,

Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite, prezintă complimentele sale reprezentantului permanent al României pe lîngă organizație, și are onoarea să se refere la rezoluția 34/145 a Adunării Generale din data de 17.12.1979 intitulată: „Măsuri vizînd prevenirea terorismului internațional care pune în pericol sau distruge vieți umane nevinovate, sau compromit libertățile fundamentale și studiul cauzelor formelor de terorism ori a actelor de violență care își au originea în mizerie, decepții și desperare, ce pot împinge anumite persoane să sacrifice vieți, inclusiv pe ale lor, pentru a încerca să aducă schimbări radicale".

Atenția Guvernului Excelenței Sale este chemată să se oprească mai ales asupra paragrafelor 6, 7, 8, 9, 11, 12 și 14 din această rezoluție, al cărei text este anexat la prezenta notă.

Secretarul general va rămîne îndatorat Guvernului Excelenței Sale dacă va binevoi să comunice pînă la 31.12.1980 cel tîrziu, observații, propuneri concrete și alte elemente pertinente pe care să le supună discuției, pentru a da curs paragrafului 12 și alineatului „a" din paragraful 14 al rezoluției 34/145 al Adunării Generale.

Secretarul General, va rămîne, de asemenea, recunoscător Guvernului Excelenței Sale, dacă i-ar parveni pînă la 31.03.1981 cel tîrziu, toate informațiile sau toate documentele pertinente pe care le consideră utile să le prezinte în vederea includerii în raportul Secretarului General cerut de alineatul „b" al paragrafului 14 al numitei rezoluții.

29 ianuarie 1980

REZOLUȚIA ADOPTATĂ DE ADUNAREA GENERALĂ
privind raportul celei de-a 6-a comisii (A/34/786)

34/145 — Măsuri care vizează prevenirea terorismului internațional care pune în pericol vieți umane sau compromite libertățile fundamentale, și studiul cauzelor și formelor terorismului și actelor de violență ce-și au originea în mizerie, decepții și desperare și care împing unele persoane să sacrifice vieți umane inclusiv pe a lor, pentru a încerca să aducă schimbări radicale.

Adunarea Generală,

- Amintind rezoluțiile sale 3034 (XXVII) din 18.12.1972, 31/102 din 15.12.1976 și 32/147 din 16.12.1977,

Amintind, de asemenea, Declarația relativă la principiile dreptului internațional, atingînd relațiile amicale și cooperarea între state, conform Cartei Națiunilor Unite, 1/ Declarația privind întărirea securității internaționale 2/ Definirea agresiunii 3/ ca și Protocoalele adiționale Convențiilor de la Geneva din 1949 4/,

Profund preocupată de actele continue de terorism, care antrenează pierderea de vieți umane nevinovate,

Convinsă de importanța cooperării internaționale pentru a face față actelor de terorism internațional,

Reafirmînd dreptul inalienabil la autodeterminare și la independență al tuturor popoarelor supuse regimurilor coloniale și rasiste, precum și alte forme de dominație străină și afirmînd legimitatea luptei lor, în special al luptei mișcărilor de eliberare națională, conform cu scopurile, principiile Cartei și rezoluțiilor pertinente ale organelor Organizației Națiunilor Unite,

Examinînd raportul Comitetului special al terorismului internațional 5/,

1. Felicită rezultatele obținute de Comitetul special pentru problema terorismului internațional la ultima sa sesiune,

2. Adoptă recomandările prezentate Adunării Generale, privind măsurile practice de cooperare ce trebuie luate, pentru a elimina rapid problema terorismului internațional.

3. Condamnă fără echivoc toate actele de terorism internațional care pun în pericol sau suprimă vieți umane sau ating libertățile fundamentale.

4. Condamnă actele de represiune și de terorism la care regimurile coloniale, rasiste și străine, continuă să se dedea, privînd popoare de dreptul lor legitim la autodeterminare și independență și alte drepturi ale omului și libertății fundamentale.

5. Ia notă de studiul cauzelor terorismului internațional, conținute în raportul Comitetului special.

6. Cere stăruitor tuturor statelor, unilateral și în colaborare cu alte state, precum și organelor apropiate Organizației Națiunilor Unite să contribuie la eliminarea progresivă a cauzelor terorismului internațional.

7. Cere tuturor statelor să se conforme obligației care le revine în virtutea dreptului internațional, de a se abține să organizeze și să încurajeze acte de război civil sau acte teroriste pe teritoriul altui stat, de a da ajutor acolo sau de a participa acolo, sau să tolereze pe teritoriul lor activități organizate în vederea comiterii cu bună știință de astfel de acte.

8. Lansează un apel statelor care n-au făcut-o încă, pentru ca ele să devină părți la convențiile internaționale existente, avînd legătură cu diverse aspecte ale problemei terorismului internațional, să cunoască Convenția relativă la infracțiuni și anumite acte survenite la bordul avioanelor, semnată la Tokio la 14.09.1963 6/, Convenția pentru reprimarea capturării ilicite de aeronave, semnată la Haga la 16.12.1970 7/, Convenția pentru reprimarea actelor ilicite îndreptate contra securității aviației civile, semnată la Montreal la 23.09.1971 8/, și Convenția pentru prevenirea și reprimarea infracțiunilor ce pun în pericol viața persoanelor care se bucură de protecție internațională, inclusiv agenții diplomatici, adoptată la New York la 14.12.1973 9/.

9. Invită toate statele să ia toate măsurile apropiate la nivel național, în vederea eliminării rapide și definitive a problemei terorismului internațional, de pildă punînd de acord dreptul intern cu convențiile internaționale, asigurînd respectarea obligațiilor internaționale asumate și prevenind pregătirea și organizarea pe teritoriul lor de acte îndreptate contra altor state.

10. Recomandă instituțiilor specializate apropiate și organizațiilor regionale, să aibă în vedere măsuri proprii de prevenire și combatere a terorismului internațional, în domeniul lor de competență și în regiunea lor.

11. Invită insistent toate statele să coopereze foarte strîns, în special prin schimb de informații pertinente privind măsurile preventive și lupta contra terorismului internațional, încheind tratate speciale sau incorporînd în tratatele bilaterale apropiate clauze speciale, în particular cu privire la aplicarea principiului „extrădării sau urmăririi" teroriștilor internaționali.

12 Invită guvernele să supună observațiile lor și propunerile concrete, în special cu privire la necesitatea unei sau mai multor convenții internaționale adiționale cu privire la terorismul internațional.

13. Recunoaște că pentru a contribui la eliminarea cauzelor și problemei terorismului internațional, atît Adunarea Generală cît și Consiliul de Securitate ar trebui să manifeste o atenție specială față de colonialism, rasism și situațiile decurgînd din ocupația străină, care generează terorismul, și pun în pericol securitatea internațională. Să se aibă în vedere aplicarea dispozițiilor pertinente ale Cartei O.N.U., inclusiv capitolul său VII.

14. Roagă Secretarul General :

a) Să pregătească, sprijinindu-se pe documentația furnizată de statele membre, o compilație de dispoziții pertinente ale legislațiilor naționale privind lupta contra terorismului internațional ;

b) Să urmărească, după nevoi, aplicarea recomandărilor figurînd în raportul Comitetului special și să prezinte raport cu privire la acest subiect Adunării Generale cu ocazia celei de-a 36-a Sesiuni.

15. Decide să înscrie problema pe ordinea de zi provizorie a celei de-a 36-a Sesiuni.

A 105-a ședință plenară,
17 decembrie 1979

CAPITOLUL IV

CONVENŢII REGIONALE PRIVIND REPRIMAREA TERORISMULUI

CONVENŢIA ORGANIZAŢIEI STATELOR AMERICANE

privind prevenirea şi reprimarea actelor de terorism ce reprezintă infracţiuni contra persoanei, precum şi a actelor de forţă conexă acestor delicte, a extorcării şi altor acte, dacă acestea au repercusiuni internaţionale

(Semnată la Washington, la 2 februarie 1971)

Statele membre ale Organizaţiei Statelor Americane,

Considerînd că apărarea libertăţii şi a dreptăţii, cît şi respectul drepturilor fundamentale ale persoanei umane, recunoscute în Declaraţia americană a drepturilor şi îndatoririlor omului şi prin Declaraţia universală a dreptului omului, constituie datoriile primordiale ale statelor ;

Că în rezoluţia 4 datind din 30 iunie 1970 Adunarea Generală a Organizaţiei a condamnat în mod energic actele de terorism şi mai ales răpirea de persoane şi extorcarea conexă acestui delict, pe care le-a calificat drept delicte grave de drept comun ;

Că se perpetuează în mod frecvent acte de delict împotriva persoanelor care merită o protecţie specială în conformitate cu normele de drept internaţional şi că aceste acte devin importante în virtutea consecinţelor pe care le pot avea pentru relaţiile dintre state ;

Că este adecvat să se adopte norme care asigură dezvoltarea dreptului internaţional în ceea ce priveşte cooperarea între state, prevenirea şi sancţionarea actelor mai sus-vizate şi

Că în aplicarea normelor sus-numite trebuie să se respecte instituţia azilului şi menţinerea intactă a principiului neintervenţiei,

Au convenit asupra celor ce urmează :

Articolul 1

Astfel statele contractante se obligă să coopereze între ele, luînd în cadrul legislaţiilor lor respective, în acord cu dispoziţiile prezentei Convenţii toate măsurile pe care le consideră eficiente pentru prevenirea şi reprimarea actelor de terorism, mai ales răpirea, uciderea de persoane cărora statul are datoria de a le acorda protecţie specială în conformitate cu dreptul internaţional, atentatele împotriva vieţii şi integrităţii acestor persoane, cît şi extorcarea conexă acestor delicte.

Articolul 2

În conformitate cu prezenta Convenţie, sînt considerate ca delicte de drept comun avînd repercusiuni internaţionale, oricare ar fi mobilul, răpirea, crima împotriva persoanelor cărora statul are datoria de a le acorda o protecţie specială în conformitate cu dreptul internaţional, atentatele împotriva vieţii şi integrităţii acestor persoane, cît şi extorcarea conexă delictelor sus-numite.

Articolul 3

Persoanele, urmărite sau condamnate pentru oricare din delictele prevăzute în articolul 2 al prezentei convenţii, sînt pasibile de extrădare, în conformitate cu dispoziţiile tratatelor de extrădare în vigoare între părţi sau în conformitate cu înţelegerile dintre state în care extrădarea nu este subordonată existenţei unui tratat.

Totuşi, în toate cazurile, în exclusivitate, este de datoria statului a cărui competenţă se extinde asupra sus-numitelor persoane sau sub protecţia căruia se află acestea, să califice natura faptelor şi să determine dacă normele prezentei Convenţii le sînt aplicabile.

Articolul 4

Orice persoană privată de libertate ca urmare a prezentei Convenţii continuă să se bucure de dreptul său la garanţiile procedurale juridice adecvate.

Articolul 5

Atunci cînd extrădarea, solicitată în virtutea unuia din delictele vizate în art. 2, nu a fost acordată pentru că persoana

care face obiectul cererii este cetățean al statului solicitat sau ca urmare a oricărei alte piedici constituționale sau legale, statul solicitat este obligat să aducă cazul la cunoștința autorităților naționale competente pentru aplicarea procedurii judiciare ca și cînd cazul ar fi fost comis pe teritoriul său. Decizia luată de numitele autorități va fi comunicată statului solicitant. În proces, garanția stabilită de articolul precedent va fi respectată.

Articolul 6

Nici una din dispozițiile prezentei Convenții nu va fi interpretată într-un mod care ar prejudicia dreptul de azil.

Articolul 7

Statele contractante se angajează să includă delictele prevăzute în art. 2 al prezentei Convenții în rîndul faptelor care se pedepsesc și pentru care se cere extrădarea, menținîndu-le și în tratatele de extrădare ce vor fi încheiate între ele în viitor. În relațiile dintre ele, statele contractante care nu fac să depindă extrădarea de existența unui tratat, vor considera delictele prevăzute în art. 2 al prezentei Convenții ca delicte ce antrenează extrădarea.

Articolul 8

Cu scopul de a coopera, în vederea prevenirii și represiunii delictelor vizate în art. 2, statele contractante acceptă obligațiile următoare :

a) să ia toate măsurile ce le stau în putere, în conformitate cu legile lor, cu scopul de a preveni și împiedica pregătirea pe teritoriul lor a delictelor vizate în art. 2 și destinate să fie comise pe teritoriul unui alt stat contractant ;

b) să schimbe informații și să elaboreze măsuri administrative eficiente, care să permită protejarea persoanelor vizate în articolul 2 al prezentei Convenții ;

c) să garanteze dreptul cel mai cuprinzător pentru apărarea oricărei persoane privată de libertate, ca urmare a aplicării prezentei convenții ;

d) să prevadă în legislațiile lor penale faptele delictuale vizate în prezenta Convenție, atunci cînd ele nu figurează în aceste legislații ;

e) să execute cu claritate comisiile rogatorii relative la faptele delictuale prevăzute în prezenta convenție.

Articolul 9

Prezenta Convenție rămîne deschisă semnării tuturor statelor membre ale O.S.A., cît și oricărui stat membru al O.N.U. ori al instituțiilor specializate ale acesteia sau care recunosc statutul Curții Internaționale de Justiție, și de către oricare alt stat invitat să subscrie la aceasta de către Adunarea Generală a O.S.A.

Articolul 10

Prezenta Convenție va fi ratificată de statele semnatare, în conformitate cu procedurile lor constituționale în materie.

Articolul 11

Originalul, ale cărui versiuni în spaniolă, franceză, engleză și portugheză are aceeași relevanță juridică, va fi depus la Secretariatul General al O.S.A., care va trimite copii certificate guvernelor semnatare, cu scopul de a le ratifica. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretariatul General al O.S.A., care va informa guvernele semnatare de această depunere.

Articolul 12

Prezenta Convenție va intra în vigoare între statele care au ratificat-o, în ordinea în care acestea au depus instrumentele de ratificare respective.

Articolul 13

Prezenta Convenție va rămîne în vigoare permanent, dar orice stat contractant poate să o denunțe. Denunțarea va fi notificată Secretariatului General al O.S.A., care o va comunica celorlalte state contractante. După trecerea unei perioade de un an de la denunțare, Convenția va înceta să aibă valabilitate pentru statul care a denunțat-o *.

---

* Traducere, *Convenția de la Washington*, 2 februarie 1971.

CONVENȚIA EUROPEANĂ
pentru reprimarea terorismului

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei Convenții,

Considerînd că scopul Consiliului Europei este de a realiza o mai mare unitate între membrii săi,

Conștiente de îngrijorarea crescîndă cauzată de înmulțirea actelor de terorism,

Dorind ca măsurile eficace luate să asigure că făptuitorii unor astfel de acte nu vor scăpa de judecată și pedeapsă,

Convinse că extrădarea este o măsură eficientă de atingere a acestui scop,

Au căzut de acord asupra următoarelor :

Articolul 1

În scopul extrădării între statele contractante, nici una din următoarele infracțiuni nu vor fi considerate ca infracțiuni politice, ca infracțiuni legate de o infracțiune politică sau infracțiuni inspirate de mobiluri politice :

a) infracțiunile cuprinse în sfera de aplicare a Convenției pentru reprimarea capturării ilicite de aeronave, semnată la Haga la 16 decembrie 1970 ;

b) infracțiunile cuprinse în sfera de aplicare a Convenției pentru reprimarea actelor ilicite împotriva securității aviației civile, semnată la Montreal la 23 septembrie 1971 ;

c) infracțiunile grave ce au implicat un atac împotriva vieții, integrității corporale sau libertății persoanelor care au

dreptul la o protecție internațională, inclusiv agenții diplomatici ;

d) infracțiunile care implică răpirea, luarea de ostatici sau sechestrarea ilegală ;

e) infracțiunile care comportă folosirea de bombe, grenade, rachete, arme automate sau scrisori și colete cu explozivi, dacă folosirea lor prezintă pericol pentru persoane ;

f) încercarea de a săvîrși una din infracțiunile precizate mai sus sau participarea în calitate de complice a unei persoane care comite sau încearcă să comită astfel de infracțiuni.

Articolul 2

În scopul extrădării între statele contractante, un stat contractant poate să nu considere ca infracțiune politică infracțiunea legată de o infracțiune politică sau infracțiunea inspirată de motive politice, o infracțiune gravă ce implică un act de violență, alta decît cele stipulate în articolul 1, îndreptate împotriva vieții, integrității corporale sau libertății unei persoane.

La fel va fi tratată și infracțiunea ce implică un act împotriva proprietății, alta decît cele stipulate în articolul 1, dacă actul a creat un pericol colectiv pentru persoane.

La fel va fi tratată și încercarea de a săvîrși o infracțiune de tipul celei arătate mai sus sau participarea în calitate de complice a unei persoane care comite sau încearcă să comită astfel de infracțiuni.

Articolul 3

Prevederile tuturor tratatelor și acordurilor de extrădare care se aplică între statele contractante, inclusiv Convenția Europeană asupra extrădării sînt modificate între statele contractante în măsura în care ele sînt incompatibile cu prezenta Convenție.

Articolul 4

Pentru scopurile prezentei Convenții și în măsura în care infracțiunile menționate în articolele 1 și 2, nu sînt stipulate ca fiind infracțiuni extrădabile în convențiile sau tratatele de extrădare care există între statele contractante, ele se consideră ca fiind incluse aici.

Articolul 5

Nimic din această Convenție nu poate fi interpretat ca implicare a unei obligații de extrădare, dacă statul solicitat are motive serioase să creadă că cererea de extrădare pentru o infracțiune menționată în articolele 1 și 2 a fost făcută cu scopul de a judeca și pedepsi o persoană ca urmare a opiniei sale rasiale, religioase, naționale sau politice sau că poziția persoanei poate fi prejudiciată pentru unul din aceste motive.

Articolul 6

Fiecare stat contractant va lua măsurile necesare pentru stabilirea competenței sale asupra unei infracțiuni menționate în articolul 1, în cazul în care infractorul suspectat se află pe teritoriul său și nu îl extrădează după primirea unei cereri de la un stat contractant a cărui jurisdicție este bazată pe o regulă de competență existentă și în legea statului solicitat.

Prezenta Convenție nu exclude nici o competență penală exercitată în conformitate cu legea națională.

Articolul 7

Un stat contractant, pe al cărui teritoriu o persoană suspectată de o infracțiune menționată în articolul 1 este descoperită, care a primit o cerere de extrădare în condițiile menționate în art. 6, paragraful 1, va înainta cazul, dacă nu extrădează persoana, fără nici o excepție și fără întîrziere nejustificată, autorităților competente pentru începerea procesului penal. Aceste autorități vor lua decizia în aceleași condiții ca pentru orice infracțiuni cu caracter grav conform legii acelui stat.

Articolul 8

Statele contractante își vor acorda unul altuia cea mai largă asistență reciprocă în materie penală în toate procesele legate de infracțiunile stipulate de articolele 1 sau 2. În toate cazurile se aplică legea statului solicitat în ceea ce privește asistența reciprocă în materie penală. Totodată, această asistență poate să nu fie refuzată pentru simplul motiv că este o infracțiune politică sau o infracțiune legată de o infracțiune politică sau o infracțiune inspirată de motive politice.

Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca fiind obligatorie pentru acordarea asistenței reciproce dacă statul solicitat are motive serioase să creadă că cererea referitoare la infracțiunile menționate în articolele 1 sau 2, a fost făcută cu scopul de a judeca și pedepsi o persoană pentru opiniile sale rasiale, religioase, naționale sau politice sau că poziția persoanei poate fi prejudiciată pentru unul din aceste motive.

Prevederile tuturor tratatelor sau acordurilor privind asistența reciprocă în materie criminală, aplicabile între statele contractante, inclusiv Convenția europeană privind asistența mutuală în materie criminală sînt modificate între statele contractante în măsura în care ele sînt incompatibile cu prezenta Convenție.

Articolul 9

Comitetul european pentru probleme criminale din cadrul Consiliului Europei va fi informat în legătură cu aplicarea acestei Convenții.

Se va face tot ce este necesar pentru a ușura o reglementare prietenească a oricăror dificultăți care pot apare în cursul executării ei.

Articolul 10

Toate diferendele dintre statele contractante privind interpretarea sau aplicarea acestei Convenții, care nu au fost stabilite în cadrul art. 9 paragraful 2, vor fi deferite arbitrajului, la cererea oricărei părți aflate în dispută. Fiecare parte va nominaliza un arbitru și cei doi arbitri vor desemna un al treilea arbitru. Dacă în timp de trei luni de la cererea de arbitraj, o parte nu a nominalizat un arbitru, acesta va fi desemnat la cererea celeilalte părți de președintele Curții europene a drepturilor omului. Dacă președintele Curții europene a drepturilor omului este cetățean al uneia din părțile aflate în litigiu, desemnarea arbitrului va fi făcută de vicepreședinte, iar dacă și vicepreședintele este cetățeanul uneia din părțile în litigiu, desemnarea se va face de cel mai vechi judecător al Curții care nu este cetățean al uneia din părțile aflate în dispută.

Tribunalul de arbitraj va hotărî asupra procedurii sale. Deciziile sale se iau cu majoritate de voturi. Hotărîrile sale sînt definitive.

Articolul 11

Această Convenție va intra în vigoare odată cu semnarea ei de către statele membre ale Consiliului Europei. Ea va fi ratificată, acceptată sau aprobată. Instrumentele de ratificare, acceptare și aprobare vor fi depuse la Secretariatul General al Consiliului Europei.

Convenția va intra în vigoare trei luni după data depunerii celor trei instrumente de ratificare, acceptare sau aprobare.

Ea va intra în vigoare față de toate statele semnatare care o vor ratifica, accepta sau aproba ulterior, la trei luni după depunerea instrumentelor lor de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 12

Toate statele pot, în momentul depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare, să specifice teritoriul sau teritoriile asupra cărora se va aplica această Convenție.

Toate statele pot, la depunerea instrumentelor lor de ratificare, acceptare sau aprobare, sau în orice alt moment după aceea, să extindă aplicarea acestei Convenții, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei asupra oricărui alt teritoriu desemnat în declarație, căruia îi asigură relațiile internaționale sau asupra căruia sînt autorizate să-și exercite puterea.

Orice declarație făcută în virtutea paragrafului precedent poate fi retrasă, în ceea ce privește tot teritoriul menționat în acea declarație, printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei. Retragerea va avea efect imediat sau la o dată ulterioară precizată în notificare.

Articolul 13

Toate statele pot declara, în momentul semnării sau cînd depun instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare, că își rezervă dreptul de a refuza extrădarea cu condiția ca orice infracțiune enumerată în articolul 1, pe care o consideră a fi infracțiune politică, o infracțiune legată de o infracțiune politică sau o infracțiune inspirată de motive politice, cu condiția să se angajeze să ia în considerare, cu ocazia aprecierii caracterului infracțiunii, gravitatea sa deosebită, inclusiv :

a) că ea creează un pericol colectiv pentru viața, integritatea corporală sau libertatea persoanelor, sau

b) că afectează persoane străine pentru motivele care au inspirat-o, sau

c) că pentru realizarea sa au fost folosite mijloace crude sau perfide.

Orice stat poate retrage total sau parțial o rezervă formulată de acesta potrivit paragrafului precedent printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei care are efect de la data primirii ei.

Un stat care formulează o rezervă potrivit paragrafului 1 al acestui articol nu poate pretinde aplicarea articolului 1 de către alt stat ; totodată, el poate pretinde, dacă rezerva este parțială sau condiționată, aplicarea acestui articol în măsura în care el însuși a acceptat-o.

Articolul 14

Orice stat contractant poate denunța această Convenție printr-o notificare scrisă adresată Secretarului General al Consiliului Europei. O asemenea denunțare are efect imediat sau de la o dată ulterioară precizată în notificare.

Articolul 15

Această Convenție încetează să aibă efect atunci cînd orice stat contractant renunță sau încetează să fie membru al Consiliului Europei.

Articolul 16

Secretarul General al Consiliului Europei va face cunoscut statelor membre :

a) orice semnătură ;

b) orice depunere a unui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare ;

c) orice dată de intrare în vigoare a acestei Convenții potrivit articolului 11 ;

d) orice declarație sau notificare primită pentru aplicarea dispozițiunilor articolului 12 ;

e) orice rezervă formulată în aplicarea paragrafului 1 al articolului 13 ;

f) retragerea oricărei rezerve efectuate potrivit paragrafului 2 al articolului 13 ;

g) orice notificare primită potrivit articolului 14 și data la care denunțarea intră în efect ;

h) orice încetare a efectelor Convenției potrivit articolului 15. *

---

* Traducere, după *European Convention on the Suppression of Terrorism* — European Treoty Series no 90.

CUPRINSUL

CAPITOLUL III

CAPITOLUL IV

Redactor: lt. col. ENACHE PASCALE
Tehnoredactor: RADU STOIAN
Corector: CÂRSTOIU DĂNUȚ

Comanda nr. 51110. Dat la cules: 02.08.1980
C. nr. 241/1980. Bun de tipar: 26.02.1981
Lucrarea conține 100 pagini